

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 12 декември 2022 г.
(OR. en)

15896/22

Междуетноститутуционално досие:
2022/0408(COD)

JUSTCIV 168
ECOFIN 1316
COMPET 1020
JAI 1666
CODEC 1981
IA 220

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	8 декември 2022 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2022) 702 final
Относно:	Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА хармонизиране на някои аспекти на правото в областта на несъстоятелността

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2022) 702 final.

Приложение: COM(2022) 702 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 7.12.2022 г.
COM(2022) 702 final

2022/0408 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

хармонизиране на някои аспекти на правото в областта на несъстоятелността

(Текст от значение за ЕИП)

{SEC(2022) 434 final} - {SWD(2022) 395 final} - {SWD(2022) 396 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Основания и цели на предложението**

Настоящата инициатива, обявена през септември 2020 г., е част от приоритета на Комисията за постигане на напредък по съюза на капиталовите пазари (СКП) — ключов проект за по-нататъшна финансова и икономическа интеграция в Европейския съюз¹.

Липсата на хармонизирани режими за несъстоятелност отдавна се определя като една от основните пречки пред свободното движение на капитали в ЕС и пред по-голямата интеграция на капиталовите пазари в ЕС. През 2015 г. Европейският парламент, Съветът, Комисията и Европейската централна банка (ЕЦБ) съвместно определиха законодателството в областта на несъстоятелността като ключова област за постигането на „истински“ СКП². Това представлява и последователната позиция на международни институции като Международния валутен фонд (МВФ) и многобройни мозъчни тръстове. През 2019 г. МВФ определи практиките по несъстоятелността като една от „трите основни пречки пред по-голямата интеграция на капиталовите пазари в Европа“, наред с прозрачността и качеството на регулаторната уредба. ЕЦБ многократно е подчертавала необходимостта „да се преодолеят основните недостатъци и различия между рамките относно несъстоятелността [...] извън проекта на директива относно несъстоятелността, преструктурирането и втория шанс, тъй като „по-ефективното и хармонизирано законодателство в областта на несъстоятелността [наред с други мерки] може да подобри сигурността за инвеститорите, да намали разходите и да улесни трансграничните инвестиции, като същевременно направи рисковия капитал по-привлекателен и достъпен за дружествата“³.

Правилата относно несъстоятелността са фрагментирани на национална основа. Вследствие на това с тях се получават различни резултати в отделните държави членки, и по-специално имат различна степен на ефективност по отношение на времето, необходимо за ликвидация на дадено дружество, и по отношение на стойността, която в крайна сметка може да бъде възстановена. В някои държави членки това води до продължителни процедури по несъстоятелност и ниска средна възстановима стойност при производства по ликвидация. Различията в националните режими също така създават правна несигурност по отношение на резултатите от производства по несъстоятелност и водят до по-високи разходи за информация и научаване за трансграничните кредитори в сравнение с тези, които извършват дейност само на национално равнище.

¹ COM/2020/590 final.

² Доклад на петимата председатели (https://ec.europa.eu/info/publications/five-presidents-report-completing-europes-economic-and-monetary-union_en), резолюция на Европейския парламент от 9 юли 2015 г. относно изграждането на съюз на капиталовите пазари (2015/2634 (RSP) и от 8 октомври 2020 г. относно по-нататъшното развитие на съюза на капиталовите пазари (СКП) (2020/2036 (INI).

³ Европейска централна банка, Financial integration in Europe, („Финансова интеграция в Европа“), май 2018 г., <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/fie/ecb.financialintegrationineurope201805.en.pdf> и „Финансова интеграция и структура в еврозоната“, април 2022 г., <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/fie/ecb.fie202204~4c4f5f572f.en.pdf>.

Резултатите от производствата по несъстоятелност се различават значително в отделните държави членки, като средният срок за възстановяване варира от 0,6 до 7 години, а съдебните разноски варират между 0 и над 10 %. Средната възстановима стойност на корпоративните заеми в ЕС е била 40 % от дължимата сума към момента на неизпълнението на задълженията и 34 % за малките и средните предприятия (МСП) към 2018 г.⁴ Ниските възстановими стойности, дългите процедури по несъстоятелност и високите разходи за процедурите оказват въздействие не само върху ефективността на ликвидацията на дружеството. Те също така са основно съображение за инвеститорите или кредиторите при определянето на равнището на рисковата премия, която очакват да си възвърнат при дадена инвестиция. Колкото по-неефективен е режимът на несъстоятелност, толкова по-високи премии биха изисквали инвеститорите, при равни други условия. Високорисковата премия увеличава цената на капитала на дружеството и, ако рискът е особено висок, възпира инвеститорите да предоставят кредити. Това от своя страна ограничава избора на финансиране, с който разполага дружеството, и в по-общ план ограничава способността му да получава финансиране на достъпни цени, за да разшири дейността си.

Между 10 и 20 процента от общо 120 000 до 150 000 годишни производства по несъстоятелност в ЕС са съдържали трансгранично предоставяне на кредити. Различаващите се режими на несъстоятелност в ЕС представляват особен проблем за трансграничните инвеститори, които евентуално трябва да вземат предвид 27 различни режима на несъстоятелност, когато оценяват дадена възможност за инвестиции извън своята държава членка по произход. Условията на конкуренция не са еднакви, като подобни инвестиции в държавите членки с по-ефективни режими на несъстоятелност се считат за по-привлекателни, отколкото в държавите членки с по-малко ефективни режими на несъстоятелност, като по този начин се създава значителна пречка за трансграничния поток на капитали и за функционирането на единния капиталов пазар в ЕС. Дружествата в държавите членки с по-ефективни рамки на несъстоятелността също вероятно ще получат достъп до по-евтино финансиране, което ще им даде конкурентно предимство в сравнение с дружествата от други държави членки. Освен това различаващите се режими на несъстоятелност в държавите членки разубеждават инвеститорите да обмислят инвестиции в държави членки, чиито правни системи познават по-слабо. Такъв е по-специално случаят с инвеститорите, които не разполагат с необходимите ресурси за оценка на 27 различни режима на несъстоятелност. Това намалява общия потенциал за трансгранични инвестиции в ЕС, като ограничава дълбочината и обхвата на капиталовите пазари в ЕС и подкопава цялостния успех на проекта за СКП.

⁴ Данните произтичат от сравнителен анализ, извършен от Европейския банков орган. Вж. Европейски банков орган, Report on the benchmarking of national credit enforcement framework („Доклад относно сравнителния анализ на националните рамки за принудително изпълнение на кредити), 2020 г., EBA/REP/2020/29, https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/About%20Us/Missions%20and%20tasks/Call%20for%20Advice/2020/Report%20on%20the%20benchmarking%20of%20national%20loan%20enforcement%20frameworks/962022/Report%20on%20the%20benchmarking%20of%20national%20loan%20enforcement%20frameworks.pdf. Националните експерти по несъстоятелността, които предоставиха оценки за сравнителния сценарий, използван за показателите за несъстоятелност в доклада на Световната банка „Doing Business“, посочиха диапазон от 1,5 до 3,5 години за времето за възстановяване, а съдебните разходи са между 9 и 15 % за държавите — членки на ЕС. Процентът на събиране на вземанията в случай на ликвидация в държава — членка на ЕС, варира между 32 % и 44 %, като средната стойност за държавите членки е 38 %.

Текущата енергийна криза и ограниченото фискално пространство за публични субсидии могат да доведат до увеличаване на излизането от бизнеса в бъдеще. Повече дружества могат да се сблъскат с условия, при които равнището на техния дълг се оказва неустойчиво. Освен това последните икономически събития показват, че икономиката на ЕС все още е уязвима на значителни икономически сътресения и затруднения. Ако има такива сътресения, по-ефективните и по-добре съгласувани правила за несъстоятелност в ЕС биха увеличили капацитета за тяхното преодоляване. Те също така биха спомогнали за ограничаване на отрицателното въздействие (и разходите за инвеститорите) от неорганизираните операции по ликвидация. При базовия сценарий делата за несъстоятелност ще продължат да поставят под въпрос капацитета на съдебните системи, но няма да бъдат приложени решения за справяне с проблемите, свързани с дългите и неефективни производства, по-ниските възстановими стойности и в крайна сметка по-слабото предоставяне на кредити и структурно приспособяване в икономиката.

Липсата на по-голямо сближаване на режимите на несъстоятелност ще означава, че равнището на трансграничните инвестиции и трансграничните стопански отношения няма да достигне своя потенциал.

Необходими са действия на равнището на ЕС, за да се намали значително разпокъсаността на режимите на несъстоятелност. Те биха включвали сближаване на целеви елементи от разпоредбите на държавите членки относно несъстоятелността и създаване на общи стандарти във всички държави членки, като по този начин ще се улеснят трансграничните инвестиции.

Мерки на равнището на ЕС ще гарантират еднакви условия на конкуренция и ще предотвратят изкривяването на трансграничните инвестиционни решения, причинено от липсата на информация и различията в структурата на режимите на несъстоятелност. Това би спомогнало за улесняване на трансграничните инвестиции и конкуренция, като същевременно се защити организираното функциониране на единния пазар. Тъй като различията в режимите на несъстоятелност са основна пречка пред трансграничните инвестиции, преодоляването на тази пречка е от решаващо значение за изграждането на единен капиталов пазар в ЕС.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Настоящото предложение е напълно съгласувано с други законодателни актове на ЕС в областта на политиката, по-специално Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета⁵ и Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета⁶, тъй като в него се третираат проблеми, които не се преодоляват с останалите съществуващи актове. Ето защо с това действие на ЕС се отстранява един истински законодателен пропуск.

⁵ Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за рамките за превантивно преструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по преструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива за преструктурирането и несъстоятелността) (ОВ L 172, 26.6.2019 г., стр. 18).

⁶ Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 19).

Директива (ЕС) 2019/1023 е инструмент за целенасочена хармонизация, която е съсредоточена върху два специфични вида процедури: процедури, предшествващи производството по несъстоятелност; и процедури за опрощаване на задължения за предприемачи, изпаднали в несъстоятелност. И двете процедури са нови и не са присъствали в националните уредби на несъстоятелността на повечето държави членки. Процедурите за превантивно реструктуриране (дял II от Директива (ЕС) 2019/1023) са схеми, които са достъпни за длъжници в затруднено финансово положение, преди те да станат неплатежоспособни, т.е. когато има само вероятност от несъстоятелност. Те се основават на факта, че съществува много по-голям шанс за спасяването на предприятия в затруднено положение, когато инструментите за реструктуриране на техните дългове са достъпни за тях на много ранен етап, преди да са станали окончателно неплатежоспособни. Минималните стандарти за хармонизация на Директива (ЕС) 2019/1023 относно рамките за превантивно реструктуриране се прилагат само за предприятия, които все още не са обявени в несъстоятелност, и имат за цел именно да се избегнат производства по несъстоятелност за предприятия, за които все още е възможно възстановяване на жизнеспособността. Те не се отнасят до ситуацията, при която дадено предприятие е изпаднало в несъстоятелност и трябва да бъде подложено на производство по несъстоятелност. По подобен начин минималните стандарти за предоставяне на втори шанс на предприемачи, изпаднали в несъстоятелност (дял III от Директива (ЕС) 2019/1023) не се отнасят до начина, по който се провежда производството по несъстоятелност. Вместо това те се отнасят до опрощаването на задължения на неплатежоспособни предприемачи вследствие на несъстоятелност и биха могли да се опишат като уредба на последиците на производството по несъстоятелност, с което обаче не се хармонизира самото право в областта на несъстоятелността.

Регламент (ЕС) 2015/848 беше приет въз основа на правното основание за съдебното сътрудничество по граждански и търговски дела (член 81 от ДФЕС)⁷. С Регламент (ЕС) 2015/848 бяха въведени единни правила относно международната компетентност и приложимото право, които — за случаите на трансгранична несъстоятелност — определят в коя държава членка трябва да се образува производството по несъстоятелност и кое право трябва да се прилага. Успоредно с това съществуват единни правила, които гарантират, че решенията, постановени от компетентните съдилища по тези дела, се признават и, ако е необходимо, се изпълняват на територията на всички държави членки. Регламент (ЕС) 2015/848 няма въздействие върху съдържанието на националното право в областта на несъстоятелността. В него се определя приложимото право, но не се предписват никакви характеристики или минимални стандарти за това право. Поради това той не се отнася до различията между законодателствата на държавите членки в областта на несъстоятелността (както и произтичащите от тях проблеми и разходи).

- **Съгласуваност с другите политики на Съюза**

Настоящото предложение е в пълно съответствие с приоритета на Комисията за постигане на напредък по СКП, и по-специално с действие 11 от плана за действие за СКП и последващото Съобщение на Комисията относно СКП. В плана за действие за СКП от 2020 г.⁸ беше обявено, че Комисията ще предприеме законодателна или

⁷ Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност.

⁸ COM(2020) 590 final.

незаконодателна инициатива за минимална хармонизация или по-голямо сближаване в целеви области на небанковото корпоративно право в областта на несъстоятелността, за да направи резултатите от производствата по несъстоятелност по-предвидими. На 15 септември 2021 г. в своето писмо за намерения⁹, адресирано до Парламента и председателството на Съвета, председателят Фон дер Лайен обяви инициатива за хармонизиране на някои аспекти на материалното право в областта на производството по несъстоятелност, която беше включена в работната програма на Комисията за 2022 г.¹⁰ В Съобщението на Комисията относно СКП, публикувано през ноември 2021 г., бе обявена предстояща директива, евентуално допълнена от препоръка на Комисията, в областта на корпоративната несъстоятелност¹¹.

Предложението също така е напълно съгласувано с целевите специфични за всяка държава препоръки в контекста на европейския семестър с цел подобряване на ефективността и бързината на националните режими в областта на несъстоятелността, които доведоха до реформи в областта на несъстоятелността в някои държави членки.

Предложението е съгласувано и с Директива 2001/23/ЕО на Съвета¹², тъй като не засяга принципа, че наетите лица не запазват правата си, когато прехвърлянето се извършва като част от производство по несъстоятелност. В член 5, параграф 1 от Директива 2001/23/ЕО по-специално се посочва, че освен ако държавите членки предвидят друго, членове 3 и 4 относно гарантирането на правата на работниците и служителите в случай на прехвърляне на собствеността върху дружество не се прилагат, когато прехвърлителят е в производство по несъстоятелност или в сходно производство, което е образувано с оглед на ликвидацията на активите на прехвърлителя и е под надзора на компетентен публичен орган. Предложението е в пълно съответствие с тази разпоредба при регулирането на „производството по предварително договорена продажба“¹³. В съответствие с решението на Съда на Европейския съюз по делото Heiploeg¹⁴ в настоящото предложение се пояснява по-специално, че етапът на осребряване на производството по предварително договорена продажба трябва да се счита за производство по фалит или несъстоятелност, образувано с оглед на осребряването на активите на прехвърлителя под надзора на компетентен публичен орган за целите на член 5, параграф 1 от Директива 2001/23/ЕО.

⁹ Вж. стр. 4: [state_of_the_union_2021_letter_of_intent_en.pdf](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0720&from=do) (europa.eu).

¹⁰ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Работна програма на Комисията за 2022 г. Заедно правим Европа по-силна“, COM (2021) 645 final cwp2022_en.pdf (europa.eu)).

¹¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Съюз на капиталовите пазари — резултати една година след плана за действие“, COM/2021/720 final, достъпно на EUR-Lex — 52021DC0720 — BG — EUR-Lex (europa.eu).

¹² Директива 2001/23/ЕО на Съвета от 12 март 2001 г. относно сближаването на законодателствата на държавите членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности (ОВ L 82, 22.3.2001 г., стр. 16).

¹³ В производството по предварително договорена продажба стопанската дейност на длъжника или част от нея се продава като действащо предприятие по силата на договор, който се договаря поверително преди започването на производство по несъстоятелност под надзора на наблюдател, назначен от съда, след което се извършва кратко производство по несъстоятелност, в което предварително договорената продажба официално се разрешава и изпълнява.

¹⁴ Решение на Съда от 28 април 2022 г. по дело C-237/20 (Federatie Nederlandse Vakbeweging / Heiploeg Seafood International BV), EU:C:2022:321.

Предложението е съгласувано и с Директива № 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁵, която има за цел да ограничи натрупването на екологични задължения и да гарантира спазването на принципа „замърсителят плаща“. Директива 2004/35/ЕО задължава държавите членки да предприемат мерки за насърчаване на разработването на инструменти и пазари за финансово обезпечение от страна на съответните икономически и финансови оператори, включително финансови механизми в случай на несъстоятелност, с цел да се даде възможност на операторите да използват финансови гаранции за покриване на своите задължения съгласно Директива 2004/35/ЕО. Тези механизми имат за цел да гарантират, че вземанията ще бъдат изпълнени дори в случаите, когато длъжникът стане неплатежоспособен. Предложението не засяга тези мерки по Директива 2004/35/ЕО. Напротив, една по-ефикасна уредба на несъстоятелността би подпомогнала по-бързото и по-ефективно възстановяване на стойността на активите като цяло и по този начин би улеснила компенсирането на екологични претенции срещу дружество в несъстоятелност, дори без да се прибягва до инструменти за финансово обезпечение, в пълно съответствие с целите на Директива 2004/35/ЕО.

И накрая, настоящото предложение ще помогне на повече предприемачи да се възползват от опрощаването на задължения, тъй като производствата по несъстоятелност срещу микропредприятия ще бъдат започвани по-лесно и ще се провеждат по по-ефективен начин. Това е в съответствие с целта на пакета от мерки за подпомагане на МСП, обявен от председателя Фон дер Лайен през септември 2022 г. в речта ѝ за състоянието на Съюза.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Предложението се основава на член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), който позволява приемането на мерки за сближаване на националните разпоредби, имащи за цел създаването и функционирането на вътрешния пазар.

Законите в областта на несъстоятелността гарантират организираното прекратяване на дейността на дружества, изпитващи финансови и икономически затруднения. Те се считат за един от ключовите фактори за определяне на цената на финансовите инвестиции, тъй като позволяват да се установи окончателната възстановима стойност на инвестициите в неплатежоспособни дружества.

Големите различия в ефективността на националните производства по несъстоятелност създават пречки пред свободното движение на капитали и доброто функциониране на вътрешния пазар, като намаляват привлекателността на трансграничните инвестиции поради ограничената предвидимост на резултата от производствата по корпоративна несъстоятелност в различните държави членки и водят до по-високи разходи за откриването на информация за трансграничните инвеститори. Освен това тези разлики водят до големи различия във възстановимата стойност на инвестициите в неплатежоспособни дружества в целия ЕС. Следователно условията на конкуренция в

¹⁵ Директива 2004/35/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети (ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 56).

Съюза не са еднакви, като подобни инвестиции в държавите членки с по-ефикасни закони в областта на несъстоятелността се считат за по-привлекателни, отколкото в държавите членки с по-малко ефективно законодателство в областта на несъстоятелността. Дружествата от държавите членки с по-ефективно законодателство в областта на несъстоятелността могат да се възползват от по-ниска цена на капитала в сравнение с дружествата от други държави членки и следователно като цяло могат да се възползват от по-лесен достъп до капитал.

Целта на предложението е да се намалят различията в националните законодателства в областта на несъстоятелността и по този начин да се реши проблемът с по-неефективното законодателство в областта на несъстоятелността в някои държави членки, като се повиши предвидимостта на производствата по несъстоятелност като цяло и се намалят пречките пред свободното движение на капитали. Чрез хармонизирането на целеви аспекти на законодателството в областта на несъстоятелността предложението има за цел по-специално да намали разходите за информация и научаване за трансграничните инвеститори. По този начин по-уеднаквените закони в областта на несъстоятелността следва да разширят избора на финансиране, достъпно за дружествата в целия Съюз.

Настоящото предложение не се основава на член 81 от ДФЕС, тъй като не се отнася изключително до ситуации с трансгранично значение. Въпреки че основната цел на предложението е да се премахнат по-специално пречките пред трансграничните инвестиции, с предложението се цели сближаване на националните разпоредби, които ще се прилагат еднакво за дружествата и предприемачите, извършващи дейност в една или няколко държави членки. Следователно предложението ще се отнася и до ситуации без трансгранично измерение и използването на член 81 като правно основание не би било обосновано.

- **Субсидиарност (за неизключителна компетентност)**

Пречките, произтичащи от силно различаващите се национални режими в областта на несъстоятелността, възпрепятстват реализирането на единен пазар в ЕС като цяло, и в частност създаването на СКП, и следователно оправдават една по-единна регулаторна рамка на ЕС в областта на несъстоятелността. При все това различните изходни позиции, правни традиции и политически предпочитания на държавите членки означават, че е малко вероятно реформите на национално равнище в тази област да доведат до пълно сближаване на системите за несъстоятелност и по този начин да подобрят цялостната им ефективност.

Хармонизирането на националните законодателства в областта на несъстоятелността може да доведе до по-хомогенно функциониране на капиталовите пазари в ЕС, като намали разпокъсаността на пазара и осигури по-добър достъп до корпоративно финансиране. Действията на равнището на ЕС могат значително да намалят разпокъсаността на националните режими в областта на несъстоятелността и да гарантират сближаване на целеви елементи на правилата на държавите членки относно несъстоятелността до степен, която би улеснила трансграничните инвестиции във всички държави членки. Действията на равнището на ЕС също така ще гарантират еднакви условия на конкуренция и ще намалят риска от изкривяване на трансграничните инвестиционни решения, причинени от действителните различия в режимите на несъстоятелност и липсата на информация за тези различия.

- **Пропорционалност**

Целта на настоящото предложение е да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар и да премахне пречките пред упражняването на основни свободи, като свободното движение на капитали и свободата на установяване, които произтичат от различията между националните законодателства и процедури в областта на несъстоятелността на дружествата. За да се постигне тази цел, в настоящото предложение се определят само минимални изисквания за хармонизация и само в целеви области на материалното право в областта на несъстоятелността, които е вероятно да окажат най-значително въздействие върху ефективността и продължителността на тези производства.

Настоящото предложение предоставя на държавите членки достатъчна гъвкавост да приемат мерки в областите извън неговия обхват, както и да определят допълнителни мерки в областите, които са хармонизирани, при условие че тези мерки са в съответствие с целта на настоящото предложение. Следователно, в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз, настоящото предложение не надхвърля необходимото за постигане на своите цели.

- **Избор на инструмент**

Член 114 от ДФЕС позволява приемането на актове под формата на регламенти или директиви. Интегрирането на вътрешния пазар на ЕС в областта на законодателството относно несъстоятелността може да бъде постигнато най-добре чрез сближаване на законодателствата посредством хармонизиране чрез директива, тъй като директивата зачита различните правни култури и правни системи на държавите членки в областта на правото относно несъстоятелността и осигурява достатъчна гъвкавост в процеса на транспониране с цел прилагане на общи минимални стандарти по начин, съвместим с тези различни системи.

Препоръка не би била в състояние да постигне желаното сближаване в тази област на политиката, в която бяха установени големи различия, залегнали в обвързващо законодателство на държавите членки. В същото време сближаването чрез регламент няма да предостави достатъчна гъвкавост на държавите членки да адаптират към местните условия и да запазят съгласуваността на процесуалните правила относно несъстоятелността с по-широката национална правна система.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не е приложимо

- **Консултации със заинтересованите страни**

В процеса на изготвяне на настоящото предложение Комисията проведе консултации със заинтересованите страни. Наред с други инициативи Комисията по-специално:

- i) проведе специална открита обществена консултация (18 декември 2020 г. — 16 април 2021 г.);
- ii) проведе консултации с обществеността относно първоначална оценка на въздействието (11 ноември 2020 г. — 9 декември 2020 г.);
- iii) проведе специални срещи с експерти от държавите членки на 22 март 2022 г. и на [25] октомври 2022 г.
- iv) проведе специална среща със заинтересованите страни на 8 март 2022 г.

В отговор на обществената онлайн консултация бяха представени 129 отговора от 17 държави членки и от Обединеното кралство. Една трета от отговорите бяха направени от името на практикуващи специалисти и професионалисти с интерес в областта на несъстоятелността (тази категория включва синдици, както и адвокати). Приблизително 20 % от отговорите бяха представени от заинтересовани страни във финансовия сектор, около 12 % от заинтересовани страни от стопанския и търговския сектор, 7 % от организации, представляващи социални и икономически интереси, и 5,5 % от членове на съдебната власт (съдии). Освен това бяха получени 10 отговора (7,75 %) от публичните органи на 8 държави членки, като 7 от тях бяха получени на централно правителствено равнище.

Заинтересованите страни посочиха, че проблемите, създадени за вътрешния пазар от различията в нормативната уредба на държавите членки в областта на несъстоятелността, са сериозни и че различията в националните рамки в областта на несъстоятелността възпират трансграничните инвестиции и кредитиране. Според заинтересованите страни тези различия засягат функционирането на вътрешния пазар, по-специално по отношение на: 1) отменителните искове; 2) проследяването и възстановяването на активите, принадлежащи към масата на несъстоятелността; 3) задълженията и отговорността на директорите в случай на несъстоятелност; и 4) как се образува производството по несъстоятелност. Вследствие на това преобладаващото мнозинство от заинтересованите страни подкрепиха действията на ЕС за подобряване на сближаването в тази област на политиката под формата на целево законодателство (37,21 %), като препоръка (23,26 %) или като комбинация от двете (27,13 %).

Комисията също така организира специална среща с група от избрани заинтересовани страни. Поканените лица включваха представители на финансовия, стопанския и търговския сектор, представители на служителите, потребителите, специалистите и професионалистите, работещи в производства по несъстоятелност, както и представители на академичните среди и членове на мозъчни тръстове. На срещата заинтересованите страни участваха активно, като докладваха за практическите трудности, произтичащи от разпокъсаността на националните рамки в областта на несъстоятелността и различните им резултати. Те също така изразиха подкрепа за по-голямо сближаване в правната среда на производствата по несъстоятелност в ЕС.

Подготовката на инициативата беше подкрепена от експертната група по въпросите на реструктурирането и законодателството в областта на несъстоятелността. Тази експертна група беше създадена първоначално от Комисията, за да подготви предложението, водещо до Директива (ЕС) 2019/1023. След това групата беше разширена с 10 отделни експерти, назначени като представители на общ интерес в определена област на политиката (представяваните групи по интереси бяха финансови

кредитори, търговски кредитори, потребителски кредитори, кредитори на работници и служители, неплатежоспособни или свръхзадължители длъжници).

Като част от работата си по изготвянето на предложението Комисията поиска две външни проучвания, свързани със специфични области на несъстоятелността. И двете проучвания бяха възложени на консорциум, състоящ се от Tipik и Spark Legal Network. В първото проучване, в което се прави оценка на неправомерните практики за търсене на най-благоприятната правна система в производствата по несъстоятелност след измененията от 2015 г. на Регламент (ЕС) 2015/848, се разглежда и въпросът до каква степен различията между националните уредби в областта на несъстоятелността действат като стимул за злоупотреба с търсенето на най-благоприятната правна система от страна на заинтересованите страни. Във второто проучване се анализира темата за проследяването и възстановяването на активи при производства по несъстоятелност. И двете проучвания включват емпиричен анализ, за който събирането на данни от изпълнителя включва както публични онлайн проучвания, така и структурирани интервюта с редица заинтересовани страни от всички държави членки. Освен това Комисията проведе специално проучване, възложено на Deloitte/Grimaldi, относно въздействието на целенасочените мерки за корпоративна несъстоятелност върху възстановяването на стойността и ефективността на производствата по несъстоятелност. Трите проучвания са достъпни на уебсайта на Комисията.

Комисията също така се консултира с държавите членки по време на подготовката на предложението. Инициативата беше обсъждана многократно от финансовите министри на държавите членки, които изразиха подкрепа. В заключенията на Съвета (Икономически и финансови въпроси) от 3 декември 2020 г. относно плана за действие за СКП¹⁶ Комисията беше насърчена да представи тази инициатива. Тези заключения бяха потвърдени от изявлението от срещата на върха на държавите от еврозоната от 11 декември 2020 г.¹⁷ През април 2021 г. министрите от Еврогрупата стигнаха до заключението, че националните реформи на режимите на несъстоятелност следва да напредват в съответствие с паралелните работни направления, ръководени от институциите на ЕС, които бяха предприети в плана за действие за СКП¹⁸. В изявлението от срещата на върха на държавите от еврозоната от 25 юни 2021 г. беше потвърдено, че „трябва да бъдат установени и преодолени структурните предизвикателства пред интеграцията и развитието на капиталовите пазари, по-специално в целеви области на законодателството в областта на корпоративната несъстоятелност“¹⁹. По подобен начин Европейският парламент също изрази подкрепа за по-ефикасни и хармонизирани режими в областта на несъстоятелността, като призова Комисията да поеме по-силен ангажимент за постигане на действителен напредък в тази област, която според Парламента все още представлява основна пречка пред истинската интеграция на капиталовите пазари в ЕС²⁰.

¹⁶ Заключение на Съвета относно плана за действие на Комисията, док. № 12898/1/20 REV 1.

¹⁷ Док. № EURO 502/20.

¹⁸ Вж. бележката за обсъждане на Комисията на адрес: <https://www.consilium.europa.eu/media/49192/20210416-eg-com-note-on-insolvency-frameworks.pdf>. Обобщаващото писмо от обсъждането може да бъде намерено на адрес: <https://www.consilium.europa.eu/media/49366/20210416-summing-up-letter-eurogroup.pdf>.

¹⁹ Док. № EURO 502/21.

²⁰ Резолюция на Европейския парламент от 8 октомври 2020 г. относно по-нататъшното развитие на съюза на капиталовите пазари (СКП): подобряване на достъпа до финансиране на капиталовите пазари, по-специално от страна на МСП, и допълнително осигуряване на възможност за участие на непрофесионалните инвеститори (2020/2036 (INI)).

Същевременно, като се има предвид тясната връзка между законодателството в областта на несъстоятелността и други области на националното право (като вещното право и трудовото право), както и различията в основните цели на политиката на законодателството в областта на несъстоятелността, някои държави членки изразиха резерви по отношение на обвързващо законодателство за хармонизиране на правото в областта на несъстоятелността, включително в писмо, изпратено до Комисията на 1 април 2021 г.

На 22 март 2022 г. Комисията организира специален семинар с правителствени експерти от държавите членки. Държавите членки подчертаха необходимостта от задълбочен и подробен анализ на проблемите, както и значението на ясната диагноза на мащаба на проблемите, на засегнатите от тях заинтересовани страни и на действителното им въздействие върху вътрешния пазар. По подобен начин, що се отнася до естеството на всяко бъдещо действие на равнището на ЕС, някои държави членки изразиха мнение, че е необходим предпазлив подход, и предложиха мерките да се съсредоточат върху подобряването на ефективността на производствата по несъстоятелност.

На 25 октомври 2022 г. Комисията организира втори семинар с правителствени експерти от държавите членки, за да ги информира за вариантите на политиката, включени в оценката на въздействието, и за актуалното състояние на подготовката на предложението.

- **Събиране и използване на експертни знания**

Оценката на въздействието, придружаваща настоящото предложение, се основава на наличните данни от документни изследвания, и по-специално на следните проучвания и експертен опит²¹:

- Deloitte/Grimaldi (2022), Проучване в подкрепа на изготвянето на оценка на въздействието на потенциална инициатива на ЕС, увеличаваща сближаването на националните законодателства в областта на несъстоятелността, *проект на окончателен доклад, ГД JUST*, март 2022 г.

- Spark, Tipik, Проучване по въпроса за злоупотребата с избор на най-благоприятна юрисдикция в производствата по несъстоятелност, *ГД JUST*, февруари 2022 г. (конкретен договор № JUST/2020/JCOO/FW/CIVI/0160).

²¹ Други проучвания бяха изготвени от името на Комисията при подготовката на тази инициатива: 1) Европейска комисия, „Подобряване на доказателствената база за прехвърлянето на предприятия в Европа: приложение В: проучване на конкретен случай относно трансграничното измерение на прехвърлянето на предприятия, Изпълнителна агенция за малките и средните предприятия, Служба за публикации, февруари 2021 г., на разположение на адрес: ; 2) Steffek, F., Анализ на законите за индивидуално и колективно събиране на заеми в държавите — членки на ЕС, ГД FISMA, ноември 2019 г., на разположение на адрес: ; 3) McCormack, G. et al., Проучване на нов подход към фалита и несъстоятелността на предприятия, сравнителен правен анализ на съответните разпоредби и практики на държавите членки, ГД JUST, януари 2016 г., на разположение на: ; 4) Доклад на ЕБО относно сравнителния анализ на националните рамки за принудително изпълнение на кредити, отговор на молбата за съвет на Европейската комисия относно сравнителен анализ на националните рамки за принудително изпълнение на кредити (включително рамките в областта на несъстоятелността) от перспективата на банков кредитор, Европейски банков орган, ноември 2020 г., EBA/Rep/2020/29.

· Spark, Tipik, Проучване относно проследяването и възстановяването на активите на длъжника от синдиките, ГД JUST, март 2022 г. (конкретен договор № JUST/2020/JCOO/FW/CIVI/0172).

Материалите, събрани и използвани при изготвянето на оценката на въздействието, като цяло се основаваха на факти или по друг начин произхождаха от реномирани и добре признати източници, които са еталони и служат за позоваване по темата. Получената по време на консултациите информация от заинтересованите страни, като цяло се разглежда като мнения, освен ако е от фактическо естество.

• **Оценка на въздействието**

В оценката на въздействието бяха анализирани три ключови измерения на законодателството в областта на несъстоятелността: i) възстановяването на активи от ликвидирания маса на несъстоятелността; ii) ефективността на процедурите; и iii) предвидимото и справедливо разпределение на възстановената стойност между кредиторите. Тези три измерения обхващат по-специално въпроси, свързани с отменителните иски, проследяването на активи, задълженията и отговорността на директорите, продажбата на дружество като действащо предприятие чрез „производство по предварително договорена продажба“, основанията за задействие на производство по несъстоятелност, специален режим на несъстоятелност за микро- и малките предприятия, реда на вземанията и комитетите на кредиторите. Вариантите бяха определени въз основа на приноса на експертна група по въпросите на реструктурирането и законодателството в областта на несъстоятелността, на специално проучване и на обмен със заинтересованите страни. Те бяха анализирани по отношение на три цели, а именно дали: i) позволяват по-висока възстановима стойност; ii) водят до по-кратка продължителност на производствата по несъстоятелност; и iii) намаляват правната несигурност и разходите за информация, особено за трансграничните инвеститори.

Предложението и преразгледаната оценка на въздействието са в отговор на коментарите, получени от Комитета за регулаторен контрол, който в първото си становище от 24 юни 2022 г. заключи, че са необходими корекции в оценката на въздействието, преди да се продължи с тази инициатива. Бяха събрани допълнителни доказателства за това как настоящите производства по несъстоятелност оказват отрицателно въздействие върху трансграничните инвестиции в единния пазар и какво е то в сравнение с други фактори. В основния текст и приложение 5 беше добавена повече информация за различията между отделните държави по отношение на правилата относно несъстоятелността. Разликите между Директива (ЕС) 2019/1023, Регламент (ЕС) 2015/848 и настоящото предложение бяха обяснени по-подробно. Беше извършен допълнителен анализ на въздействието на различните мерки върху съдебния капацитет и на начина, по който заинтересованите страни възприемат различните мерки. Компромисите между вариантите на политиката бяха по-ясно формулирани и мненията на заинтересованите страни бяха докладвани по-подробно.

Комитетът за регулаторен контрол разгледа преразгледаната оценка на въздействието и на 10 октомври 2022 г. даде положително второ становище без резерви. Комитетът отбеляза, че оценката на въздействието се е подобрила значително, и направи малък брой предложения за по-нататъшни подобрения.

Настоящото предложение има леко положително въздействие върху цифровизацията, по-специално поради по-високата степен на автоматизация на процесите в опростените производства по ликвидация на микропредприятията и използването на цифров портал (портал за електронно правосъдие) за предоставяне на лесна за ползване информация относно основните характеристики на режимите на несъстоятелност и реда на вземанията.

- **Регулаторна пригодност и опростяване**

Повишаването на ефективността на производствата по несъстоятелност ще спомогне за намаляване на тяхната продължителност и за увеличаване на възстановимата стойност по делата за несъстоятелност, което ще доведе до по-ниски разходи за ликвидиране на дружества и по-високи проценти на възстановяване за кредиторите и инвеститорите.

Настоящото предложение има за цел също така да подобри бизнес средата за МСП. Чрез увеличаване на очакваните проценти на възстановяване за кредиторите и инвеститорите, изложени на риск от МСП и други дружества, предложението има за цел да намали усещането за риск от инвестиране в МСП, което се очаква да бъде доведе до по-ниски разходи за финансиране за МСП, при равни други условия. Междувременно предложението не налага задължения или разходи за привеждане в съответствие на МСП, които са икономически активни, и опростява процедурите за тези, които са изправени пред несъстоятелност.

С настоящото предложение също така се въвежда специална процедура за улесняване и ускоряване на ликвидацията на микропредприятията, като се дава възможност за по-ефективен от гледна точка на разходите процес на несъстоятелност за тези микропредприятия. Тези разпоредби също така подкрепят организираното прекратяване на дейността на микропредприятията без активи, като разглеждат въпроса, че някои държави членки отказват достъп до производство по несъстоятелност, ако прогнозната възстановима стойност е под съдебните разходи. Като дава възможност на всички микропредприятия да започнат производство за преодоляване на финансовите си затруднения, настоящото предложение гарантира, че предприемачите учредители могат да се възползват от опрощаването на задължения и да започнат отново, в съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/1023.

- **Основни права**

Предложението зачита основните права и свободи, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз, и трябва да се прилага по съответния начин. По-специално, настоящото предложение зачита правата и свободите, залегнали в член 7 (защита на личния и семейния живот), член 8 (защита на личните данни), член 15 (свобода при избор на професия и право на труд), член 16 (свобода на стопанска инициатива), член 17 (право на собственост), член 27 (право на информиране и консултиране на работниците) и член 47, параграф 2 (право на справедлив съдебен процес).

Предложението ще предостави на определените съдилища достъп до националните регистри на банковите сметки и електронните системи за извличане на данни, както и до взаимосвързаната система на централизираните регистри на банковите сметки — единната точка за достъп до РБС. Предложението също така ще предостави на синдиците достъп до регистъра на действителните собственици, създаден в държавата

членка, в която е образувано производството, както и до системата за взаимно свързване на регистрите на действителните собственици — BORIS.

Националните регистри на банковите сметки и електронните системи за извличане на данни, както и регистрите на действителните собственици централизират личните данни. Следователно разширяването на достъпа до тези регистри и системи и до единните точки за достъп ще има въздействие върху основните права на субектите на данни, по-специално върху правото на неприкосновеност на личния живот и правото на защита на личните данни. Всички произтичащи от това ограничения на упражняването на правата и свободите, признати от Хартата, трябва да отговарят на изискванията, определени в Хартата, и по-специално в член 52, параграф 1.

Ограничението е предвидено в закона и е обосновано от необходимостта ефективно да се подобри проследимостта на активите в контекста на текущите производства по несъстоятелност, включително в трансгранична среда, с цел да се увеличи максимално за кредиторите възстановяването на стойност от дружеството в несъстоятелност. Освен това същността на въпросните права и свободи се зачита, а ограниченията са пропорционални на преследваната цел. Въздействието ще бъде относително ограничено, тъй като достъпните и позволяващи търсене данни обхващат само набор от данни, определени в настоящото предложение, както и в инструментите на ЕС за създаване на тези системи, което е строго необходимо за проследяване на активите, принадлежащи към масата на несъстоятелността. С настоящото предложение се гарантира, че при обработването на тези данни ще се спазват приложимите правила на ЕС за защита на данните. Регламент (ЕС) 2018/1725²² се прилага за обработването на лични данни от институциите и органите на Съюза за целите на настоящото предложение.

В предложението по-специално се определят целите на обработването на лични данни и се изисква от държавите членки да определят съдилищата по несъстоятелност, които имат право да изискват информация директно от националните регистри на банковите сметки и електронните системи за извличане на данни. Предложението също така задължава държавите членки да гарантират, че служителите на определените съдилища поддържат високи професионални стандарти за защита на данните, че са въведени технически и организационни мерки за защита на сигурността на данните спрямо високи технологични стандарти за целите на упражняването от определените съдилища на правомощието за достъп и търсене на информация за банкови сметки, както и че органите, които управляват централизираните регистри на банковите сметки, съхраняват записи за всеки път, когато определен съд получава достъп до информация за банкови сметки и извършва търсене в нея.

Освен това в предложението ясно се определя обхватът на информацията, съхранявана в регистрите на действителните собственици, достъпни за синдиците.

И накрая, в предложението се посочва, че Комисията няма да съхранява лични данни по отношение на взаимното свързване на националните електронни системи за търгове, и се съдържа разпоредби относно контрола на данните от страна на Комисията.

²² Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

4. ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Настоящото предложение има въздействие по отношение на разходите и административната тежест за Комисията. Тези разходи и тежест произтичат от задължението, посочено в член 51 от настоящото предложение, за създаване на система за взаимно свързване на националните системи за електронни търгове чрез европейския портал за електронно правосъдие. Въз основа на опита с други проекти за свързване на портала за електронно правосъдие разходите за изпълнение за Комисията се оценяват на 1,75 милиона евро за настоящия дългосрочен бюджет (многогодишна финансова рамка)²³. Допълнителните разходи ще бъдат покрити чрез преразпределение в рамките на програма „Правосъдие“.

Финансовото и бюджетното въздействие на настоящото предложение са подробно обяснени в законодателната финансова обосновка, приложена към настоящото предложение.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и ред за наблюдение, оценка и докладване**

Оценка се очаква 5 години след прилагането на мерките и в съответствие с насоките на Комисията за по-добро регулиране. Целта на оценката ще включва оценка на ефективността и ефикасността на директивата за постигане на целите на политиката и вземане на решение дали са необходими нови мерки или изменения. Държавите членки трябва да предоставят на Комисията необходимата информация за подготовката на тази оценка.

- **Подробно обяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Настоящото предложение е насочено към трите ключови измерения на законодателството в областта на несъстоятелността: i) възстановяването на активи от ликвидирания маса на несъстоятелността; ii) ефективността на производството; и iii) предвидимото и справедливо разпределение на възстановената стойност между кредиторите. Неговите градивни елементи бяха внимателно подбрани въз основа на опита от преговорите по Директивата относно реструктурирането и несъстоятелността, обсъжданията и окончателните препоръки на експертната група, резултатите от обществената консултация, проучване от външен консултант и обширно взаимодействие със заинтересованите страни.

Настоящото предложение има за цел да увеличи в максимална степен възстановяването на стойност от неплатежоспособното дружество за кредиторите. За тази цел разпоредбите относно отменителните иски и проследяването на активи взаимно се подсилват. Те правят това чрез въвеждане на минимален набор от хармонизирани условия за упражняване на отменителни иски и чрез засилване на проследимостта на активите посредством подобряване на достъпа на синдиците до информация за банкови сметки, информация за действителните собственици и някои национални регистри на активите, включително тези от други държави членки. Тези разпоредби са съчетани с

²³ Тези разходи следва да бъдат допълнени с още 1,6 милиона евро разходи за изпълнение за бюджетна година 2028. Прогнозните годишни разходи за поддръжка на системата за взаимно свързване на европейския портал за електронно правосъдие възлизат на 600 000 EUR към 2029 г.

възможността за максимално увеличаване на възстановимата стойност на стопанската дейност на ранен етап чрез производство по предварително договорена продажба и със задължението на директорите незабавно да подадат искане за образуване на производство по несъстоятелност, за да се избегнат потенциални загуби на стойност на активите за кредиторите.

Настоящото предложение има за цел също така да се повиши процедурната ефективност, по-специално по отношение на ликвидацията на неплатежоспособни микропредприятия. Важно е да се гарантира, че новите правила работят добре и за микропредприятията в ЕС. Разходите за обикновените производства по несъстоятелност за тези дружества са прекалено високи и възможността да се възползват от опрощаване на задължения би им позволила да деблокират предприемаческия капитал за нови проекти. Това се допълва от по-голяма прозрачност за кредиторите по отношение на основните характеристики на националното законодателство относно производството по несъстоятелност, включително основанията за задействане на производството по несъстоятелност.

И накрая, за да се гарантира справедливо и предвидимо разпределение на възстановените стойности между кредиторите, с предложението се въвеждат изисквания за подобряване на представителството на интересите на кредиторите в производствата чрез комитети на кредиторите. Това се допълва от по-голяма прозрачност за кредиторите по отношение на правилата, уреждащи реда на вземанията.

Предложената директива е разделена на девет дяла.

Дял I съдържа общи разпоредби относно приложното поле и определенията.

В дял II относно отменителните иски се предвиждат правила за минимална хармонизация, насочени към защита на масата на несъстоятелността срещу незаконно отнемане на активи, извършено преди образуването на производството по несъстоятелност. Целта е да се гарантира, че законодателството на държавите членки относно производството по несъстоятелност предвижда минимален стандарт на защита, свързан с нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на правните действия, които са в ущърб на кредиторите на несъстоятелността. Същевременно държавите членки могат да въведат или запазят правила, които гарантират по-високо равнище на защита на кредиторите, например чрез предвиждане на повече отменителни основания. Разпоредбите, включени в този дял, определят общите предпоставки за обявяване на дадено правно действие за нищожно, отменителните основания и правните последици от отменителните иски.

В член 4 се определят общите предпоставки за отменителните иски, като се посочва, че всички правни действия — включително бездействия — могат да бъдат предмет на отменителни иски, при условие че са били във вреда на кредиторите на несъстоятелността и че са изпълнени всички отменителни основания, посочени в следващите членове.

В член 5 се пояснява, че разпоредбите относно отменителните иски са минимални правила за хармонизация и че следователно държавите членки могат да запазят или приемат разпоредби, които предвиждат по-високо равнище на защита на кредиторите.

В член 6 се определя първото конкретно отменително основание („преференции“). Това са правни действия, които облагодетелстват кредитор (или група кредитори) и са

извършени в рамките на 3 месеца преди подаването на молба за образуване на производство по несъстоятелност или след подаването на молбата („съмнителен период“). Тъй като това отменително основание се задейства от самото извършване на правното действие, съмнителният период е най-краткият в сравнение със съмнителните периоди на другите отменителни основания. Освен това, що се отнася до „точните изпълнения“ (т.е. изпълнения, които са изцяло в съответствие с вземането на кредитора, като например удовлетворяването на дължимо вземане с обичайни платежни средства), правните действия могат само да бъдат обявени за нищожни на това основание, ако кредиторът е знаел или е трябвало да знае, че длъжникът не е бил в състояние да плати задълженията си или че е подадено искане за образуване на производство по несъстоятелност. Накрая, в разпоредбата се изброяват някои видове правни действия, които не могат да бъдат обявени за нищожни на това основание.

В член 7 се определя второто конкретно отменително основание: правни действия с по-ниска стойност. Това основание обхваща не само подаръци или други дарения, но и правни действия срещу необичайно ниско възнаграждение. То играе значителна роля в правото в областта на отменителните иски, тъй като (наред с другото) представлява ефективно средство за правна защита срещу евентуалните усилия на длъжника да изведе активите извън обсега на кредиторите чрез прехвърлянето им на трети страни, като например членове на семейството или субекти, притежаващи активи, като същевременно продължава да има възможност да използва тези активи.

В член 8 се определя третото и последно отменително основание, умишлени измамни действия, т.е. правни действия за измама на кредиторите.

В член 9 се определят общите последици от отменителните иски. Те включват неизпълнимостта на вземанията, произтичащи от обявено за нищожно правно действие, както и задължението на страната, която се ползва от това правно действие, да обезщети изцяло масата на несъстоятелността за причинените вреди. В този член се пояснява, че задължението за обезщетяване на масата на несъстоятелността не може да се прихваща с вземанията на другата страна по нищожното правно действие.

Член 10 съдържа разпоредби относно правата на другата страна по отношение на обявеното за нищожно правно действие. По-специално вземанията, които са удовлетворени от обявеното за нищожно правно действие, се възстановяват, доколкото страната обезщетява масата на несъстоятелността.

Член 11 се отнася до отговорността на трети лица: всеки наследник или универсален правопреемник на другата страна по обявеното за нищожно правно действие действа в положението на тази страна, включително по отношение на правните последици от отменителните иски. Отделните правопреемници носят отговорност само ако са придобили актива на по-ниска стойност или ако са знаели или е трябвало да знаят обстоятелствата, на които се основават отменителните иски.

Член 12 потвърждава привилегията за реструктуриране, въведена с членове 17 и 18 от Директива (ЕС) 2019/1023. В него се посочва, че правилата относно отменителните иски в този дял не засягат прилагането на членове 17 и 18 от Директива (ЕС) 2019/1023.

Дял III относно проследяването на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността, е целенасочена намеса, която следва да се разглежда в контекста на

Регламент (ЕС) 2015/848, който предвижда, че по принцип синдиците могат да упражняват и в други държави членки правомощията, предоставени им от правото на държавата членка, в която е образувано главното производство по несъстоятелност и в която те са назначени. Целенасочените правила в този дял са съсредоточени върху достъпа на синдиците до различни регистри, съдържащи съответната информация за активите, които принадлежат или следва да принадлежат към масата на несъстоятелността. Някои национални електронни регистри са публични или дори достъпни чрез единни платформи за взаимно свързване, създадени от ЕС, като например взаимното свързване на регистрите по несъстоятелност (CPH)²⁴. Разпоредбите в предложената директива разширяват обхвата на регистрите, достъпни за синдиците, за да включва някои регистри, които не са публично достъпни, като например тези, които първоначално са създадени съгласно рамката на ЕС за борба с изпирането на пари (национални регистри на централните банкови сметки или информация за тръстове в регистрите на действителните собственици на държавите членки). Дял III също така задължава държавите членки да предоставят на чуждестранните синдици пряк и бърз достъп до регистрите, изброени в приложението (доколкото те вече са налични в държавата членка).

Член 13 изисква от държавите членки да определят съдилищата по несъстоятелност на своя територия, които ще имат пряк достъп до националните централизирани автоматизирани механизми, като например централизираните регистри на банковите сметки или електронните системи за извличане на данни, създадени съгласно член 32а от Директива (ЕС) 2015/849²⁵. Директива (ЕС) 2015/849 задължава държавите членки да създадат централизирани автоматизирани механизми, чрез които да могат да се идентифицират всички физически или юридически лица, които притежават или контролират платежни сметки и банкови сметки, идентифицирани чрез IBAN, и банкови сейфове, държани от кредитна институция. Директивата относно борбата с изпирането на пари също така предоставя на звената за финансово разузнаване на държавите членки незабавен и нефилтриран достъп до тези регистри. Директива 2019/1153²⁶ предоставя пряк и незабавен достъп до националните регистри на банковите сметки на правоприлагащите органи, определени за тази цел от държавите членки, когато такъв достъп е необходим за изпълнението на техните задачи в борбата с тежките престъпления. По силата на Директива 2019/1153 на служителите по възстановяване на активи също се предоставя пряк достъп. Член 12 ще гарантира, че само съдилищата по несъстоятелност, които са били надлежно определени и за които Комисията е била уведомена, ще имат пряк достъп до регистрите на банковите сметки или до електронните системи за извличане на данни.

В членове 14 и 15 се изясняват специфичните условия за достъп на определените съдилища до регистрите на банковите сметки. Определените съдилища ще имат достъп до националните регистри на централните банкови сметки на своите държави членки и

²⁴ https://e-justice.europa.eu/content_interconnected_insolvency_registers_search-246-en.do.

²⁵ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 0849, 9.7.2018 г., стр. 1).

²⁶ Директива (ЕС) 2019/1153 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за установяване на правила, с които се улеснява използването на финансова и друга информация за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на определени престъпления, и за отмяна на Решение 2000/642/ПВР на Съвета (ОВ L 186, 11.7.2019 г., стр. 122).

на други държави членки чрез единната точка за достъп до регистрите на банковите сметки (РБС) при създаването и функционирането на системата за взаимно свързване на централните регистри на държавите членки²⁷.

Член 16 се отнася до регистрирането на търсения в регистрите на банковите сметки.

В член 17 се определят разпоредби относно достъпа на синдиците до информационните регистри на действителните собственици. Това включва както достъпа до националния(те) регистър(и) на действителните собственици, създаден(и) в държавата членка, в която е образувано производството, така и до системата за взаимно свързване на регистрите на действителните собственици. Правното основание за тези регистри е посочено в член 30, параграф 3 и член 31, параграф 3а от Директива (ЕС) 2015/849. Правното основание за свързването на тези регистри е посочено в член 30, параграф 10 и член 31, параграф 9 от Директива (ЕС) 2015/849. Минимален набор от данни в регистрите на действителните собственици е публично достъпен за корпоративни и други правни субекти. За тръстовете и сходни правни форми достъпът до този минимален набор от данни не е публичен, а зависи от доказването на законен интерес. В член 17 се пояснява, че е налице законен интерес, когато синдикът търси информация относно тръстове и сходни правни форми, за да идентифицира и проследи активи за производството по несъстоятелност, за което е назначен, и достъпът е ограничен до предварително определен обхват от информация.

В член 18 се определят правилата за пряк и бърз достъп на синдиците до националните регистри, съдържащи информация за активите. Регистрите на активите в този контекст следва да включват регистрите, изброени в приложението към предложената директива, при условие че тези регистри са налични в съответната държава членка. Разпоредбата изисква също така синдиците, назначени в други държави членки, да имат същите условия за достъп като синдиците, назначени в държавите членки, в които се намира регистърът на активите.

Дял IV относно производството по предварително договорена продажба има за цел да гарантира, че тези производства, които по принцип се считат за ефективни по отношение на възстановяването на стойността за кредиторите, са достъпни по структуриран начин в режимите на несъстоятелност на всички държави членки. В производство по предварително договорена продажба продажбата на стопанската дейност на длъжника (или на част от нея) се подготвя и договаря преди официалното образуване на производството по несъстоятелност. Това дава възможност да се извърши продажбата и да се получат постъпленията скоро след образуването на официалното производство по несъстоятелност, предназначено за ликвидация на дружеството. Настоящото предложение включва редица предпазни мерки, за да се гарантира, че потенциалните купувачи са достигнати и че се постига възможно най-добрата пазарна стойност в резултат на конкурентен процес на продажба. Тези гаранции са определени по начин, който дава възможност на държавите членки да избират между гарантиране на конкурентоспособността, прозрачността и справедливостта на процеса на продажба, провеждан в (обикновено поверителната) „подготвителния етап“, и провеждане на бърз публичен търг след образуването на официалното производство в „етапа на ликвидация“.

²⁷ Свързването в целия ЕС на националните регистри на централните банкови сметки (НРБС) беше предложено от Европейската комисия в нейното предложение за 6-та директива относно борбата с изпирането на пари. Вж. членове 14 и 15 от предложението (COM/2021/423 final от 20.7.2021 г.). Понастоящем предложението се договаря в Европейския парламент и в Съвета.

Член 19 задължава държавите членки да включат в своя режим на несъстоятелност производство по предварително договорена продажба, състоящо се от два последователни етапа („подготвителен етап и „етап на осребряване“).

В член 20 се разглежда връзката между предложената директива и други инструменти на Съюза. В него се посочва, че етапът на осребряване се счита за производство по несъстоятелност съгласно определението в член 2, точка 4 от Регламент (ЕС) 2015/848. В него също се оставя възможност на държавите членки да назначат наблюдатели като синдици съгласно определението в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2015/848. Последният параграф от разпоредбата изяснява връзката между предложената директива и Директива 2001/23/ЕО на Съвета в съответствие с решението на Съда на Европейския съюз по делото *Heiploeg*. Разпоредбата гласи, че за целите на прилагането на член 5, параграф 1 от Директива 2001/23/ЕО етапът на осребряване на производството по предварително договорена продажба се счита за производство по несъстоятелност, образувано с цел осребряване на активите на прехвърлителя под надзора на компетентен орган.

В член 21 се определят правилата за компетентност във връзка с производството по предварително договорена продажба. В този член се пояснява, че съдът, който има международна компетентност по главното производство по несъстоятелност на длъжника, е компетентен и по отношение на производството по предварително договорена продажба.

В член 22 се определят правилата относно наблюдателя, който е основният участник в „подготвителния етап“ на производството по предварително договорена продажба. В този член са изброени задачите, които наблюдателят трябва да изпълнява, за да направлява процеса на продажба и да намира потенциални купувачи. Като „бъдещ синдик“ наблюдателят трябва да отговаря на всички критерии за допустимост, които се изискват съгласно законодателството в областта на несъстоятелността в държавата членка, в която е образувано производството по предварително договорена продажба, за да се назначи синдик, като по този начин се гарантира, че едно и също лице изпълнява двете роли на двата последователни етапа на производството по предварително договорена продажба.

Член 23 разширява (с необходимите изменения) прилагането на правилата относно спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение срещу длъжника, установени в членове 6 и 7 от Директива (ЕС) 2019/1023, така че да обхване подготвителния етап на производството по предварително договорена продажба, при условие че е изпълнено условието за вероятност от несъстоятелност или обявяване на несъстоятелност на длъжника.

В член 24 се разглеждат принципите, приложими към процеса на продажба на стопанската дейност на длъжника. Наблюдателят трябва да гарантира, че процесът на продажба протича по време на подготвителния етап, обикновено по поверителен начин, че е конкурентен, прозрачен и справедлив и отговаря на пазарните стандарти. Тези принципи могат да бъдат пренебрегнати само ако държава членка избере да въведе задължение за съда да проведе бърз публичен търг след образуването на етапа на осребряване.

С член 25 се гарантира, че наблюдателят се назначава за синдик при образуването на етапа на осребряване на производството по предварително договорена продажба.

В член 26 се разглежда процесът на разрешаване на продажбата на стопанската дейност на длъжника от съда по несъстоятелността в етапа на осребряване. Съгласно параграф 1 съдът трябва да прецени дали процесът на продажба, протичащ по време на подготвителния етап, е в съответствие с приложимите принципи и условия. Ако съдът не потвърди продажбата на стопанската дейност на приобретателя, предложен от наблюдателя, производството по несъстоятелност, образувано в началото на етапа на осребряване, продължава, без извършване на предварително договорената продажба. В параграф 2 се дават указания на държавите членки, които решат да възложат провеждането на публичен търг в началото на етапа на осребряване, да използват най-добрата оферта, получена на подготвителния етап, като минимална оферта (stalking horse), т.е. като първоначална оферта, действаща като долна граница на покупната цена, така че други оференти да не могат да подценяват покупната цена. В него също така се изисква защитата, предоставена на оферента с минималната оферта, да бъде съизмерима и прилагана дотолкова, че да не задушават реалната конкуренция.

В член 27 се определят разпоредби относно прехвърлянето на подлежащи на изпълнение договори, т.е. договори между длъжника и контрагента, по силата на които страните все още имат задължения за изпълнение към момента на образуване на производството по несъстоятелност. По правило такива договори следва да бъдат прехвърлени на приобретателя на стопанската дейност, дори без съгласието на контрагента.

В член 28 се посочва, че чрез предварително договорената продажба стопанската дейност или част от нея се придобива без дългове и задължения.

Член 29 гарантира, че обжалването на разрешените предварително договорени продажби не забавя изпълнението на споразумението за продажба и по този начин осребряването на активите. Съгласно тази разпоредба обжалването може да има суспензивно действие върху реализацията на продажбата само ако жалбоподателят предостави съответно обезпечение за евентуалните вреди, претърпени вследствие на такова спиране. В същото време член 29 дава право на съда, който разглежда жалбата, да освободи изцяло или частично физическо лице жалбоподател от предоставянето на обезпечение, ако счете това за подходящо с оглед на обстоятелствата по конкретния случай.

В член 30 се пояснява, че критериите за избор на най-добрата оферта следва да съответстват на критериите, използвани за избор между конкурентни оферти в стандартни производства по несъстоятелност.

Член 31 задължава наблюдателя и синдика на производството по предварително договорена продажба лично да носят отговорност за всички вреди, причинени от неспазването на техните задължения.

В член 32 се определят допълнителни гаранции за случаите, когато потенциалният купувач е страна, тясно свързана с длъжника. Допълнителните гаранции включват задължение за синдика да прецени в случаите, когато единственото предложение идва от тясно свързано лице, дали предложението отговаря на теста за висшия интерес на кредиторите. Ако оценката доведе до отрицателно заключение, предложението следва да бъде отхвърлено от синдика.

Член 33 съдържа различни разпоредби, които имат за цел да увеличат максимално стойността на продаваната стопанска дейност. Това гарантира, че се търси междинно финансиране при възможно най-ниски разходи и че доставчиците на междинно финансиране се ползват от определени предпазни мерки. Този член също така забранява предоставянето на оферентите на права на предпочитително изкупуване, тъй като възможността за упражняване на тези права би навредила на конкуренцията в контекста на процеса на продажба. Друга разпоредба ограничава възможността за наддаване до част от сумата на обезпеченото вземане срещу длъжника.

Член 34 защитава интересите на кредиторите по време на производството по предварително договорена продажба. Това включва правото на изслушване по време на производството и съгласуването, по правило, на изискванията за освобождаване на обезпечения с тези, които биха се прилагали в производството по несъстоятелност съгласно националното право.

Член 35 се отнася до ситуации, при които придобиването на стопанска дейност чрез производството по предварително договорена продажба е предмет на решение на орган за защита на конкуренцията.

Дял V относно задълженията на директорите формира част от мерките, насочени към максимално увеличаване на стойността на масата на несъстоятелността. Въпреки че предложената директива не предвижда хармонизирано определение за директори, при транспонирането на разпоредбите, съдържащи се в този дял, държавите членки следва да вземат предвид, че терминът „директор“ следва да се разбира широко. Това е в съответствие с предложението на законодателното ръководство относно правото в областта на несъстоятелността на Комисията на ООН по международно търговско право (UNCITRAL)²⁸, съгласно което „като общо ръководство [...] дадено лице може да се счита за директор, когато е натоварено с вземането или фактически взема или трябва да взема ключови решения по отношение на управлението на дружество“. Директорите обикновено са сред първите, които осъзнават дали дадено дружество приближава или е преминало ръба на несъстоятелността. Поради това те следва да бъдат задължени своевременно да подадат молба за образуване на производство по несъстоятелност. Предложената директива въвежда срок за изпълнение на това задължение, съчетан с гражданска отговорност. Разпоредбите на този дял представляват правила за минимална хармонизация, така че държавите членки могат да запазят или да въведат по-строги задължения за директорите на дружества, близки до несъстоятелност.

Дял VI съдържа правила за опростени процедури по ликвидация на микропредприятията. Националните рамки относно несъстоятелността невинаги са годни за правилно и пропорционално третиране на неплатежоспособните микропредприятия. Микропредприятията рядко подават заявление за започване на стандартно производство по несъстоятелност, а когато го правят, често е твърде късно, за да запазят стойността си. В много държави членки не се извършва организирана ликвидация на такива предприятия, тъй като стандартните производства по несъстоятелност не са достъпни или образуването на такова производство е отхвърлено. Това се случва, ако в масата на несъстоятелността няма активи или ако стойността на активите не покрива административните разходи по производството. Следователно целта на предложената директива е да се гарантира, че

²⁸ Законодателно ръководство на UNCITRAL относно правото в областта на несъстоятелността, четвърта част: задължения на директорите през периода, приближаващ несъстоятелността (включително в групи от предприятия), стр. 19 (15).

микропредприятията, дори и тези, които нямат активи, се ликвидират по организиран начин, като се използва бърза и икономически ефективна процедура. Основната цел на разпоредбите на дял VI е да се опрости процедурата и да се намалят свързаните с нея административни разходи. Например по правило не следва да се назначава синдик по производството, тъй като намесата на синдика е основният разходен фактор в производството по несъстоятелност и дейността на тези дружества обикновено не е толкова сложна, че да изисква синдик. По подобен начин в предложената директива се посочва, че по правило длъжникът следва да остане във владение на имуществото и дейността на предприятието по време на цялото производство. Друг фактор за намаляване на разходите е възможността съдът да пристъпи към осребряване на активите чрез електронна тръжна система, която всяка държава членка следва да създаде като част от своите опростени производства за микропредприятията.

Член 38 задължава държавите членки да включат в националното си законодателство правила относно производството по несъстоятелност, които дават възможност за ликвидация на микропредприятията чрез опростено производство, което отговаря на стандартите, посочени в дял VI. Тази разпоредба се отнася и до условието за несъстоятелност за целите на образуването на опростено производство по ликвидация и третирането на случаите „без активи“.

В член 39 се пояснява, че назначаването на синдик в опростеното производство по ликвидация следва да бъде изключение.

Член 40 изисква от държавите членки да позволят използването на електронни средства за комуникация за всички съобщения между компетентния орган и, когато е приложимо, синдика, както и страните по производството.

В член 41 се посочва, че опростено производство по ликвидация може да бъде започнато по искане на микропредприятието или по искане на кредитор. За да се опрости процедурата за подаване на искане, ще бъде създаден стандартен формуляр съгласно акт за изпълнение на Комисията.

Член 42 разглежда решението за образуване на опростена процедура по ликвидация, включително основанията, въз основа на които компетентният орган може да откаже образуването.

В член 43 се посочва, че по правило длъжникът следва да остане в контрол на своето имущество и дейност по време на цялото производство.

В член 44 се посочва, че длъжникът следва да има достъп до спиране на производствата по индивидуални искове за принудително изпълнение. Компетентният орган обаче може да освободи определени искания за всеки отделен случай при предварително определени обстоятелства.

Член 45 гарантира публичност на образуването на опростено производство по ликвидация.

Член 46 се отнася до предявяването и приемането на вземания от кредиторите в рамките на опростено производство по ликвидация. Разпоредбата предполага, че по-голямата част от вземанията се предявяват въз основа на писмена декларация, подадена от длъжника. Освен вземанията, включени в тази декларация, кредиторите могат да предявят и други вземания. За да се опрости процедурата по приемане, вземанията,

посочени в декларацията на длъжника, се считат за приети, освен когато кредиторът изрично възрази срещу тях.

Член 47 съдържа специални разпоредби относно започването и провеждането на отменителни иски като част от опростено производство по ликвидация за микропредприятия.

В член 48 се разглежда установяването на масата на несъстоятелността, като се определя кои активи са включени в нея и се гарантира, че компетентните органи ясно определят кои активи са изключени от масата на несъстоятелността и следователно могат да бъдат задържани от длъжника, когато длъжникът е предприемач.

В член 49 се посочва, че след установяването на масата на несъстоятелността компетентният орган решава дали: а) да пристъпи към осребряване на активите или б) незабавно да приключи опростеното производство по ликвидация, тъй като стойността на активите прави осребряването неразумно. В разпоредбата се посочва също, че активите на длъжника следва да бъдат осребрени чрез електронен публичен търг, освен ако компетентният орган прецени, че използването на други начини за продажба на активите е по-подходящо с оглед на естеството на активите или обстоятелствата по производството.

Член 50 задължава държавите членки да създадат и управляват една или повече електронни тръжни платформи за осребряването на активите от масата на несъстоятелността в рамките на производства по несъстоятелност. Разпоредбата също така позволява на държавите членки да предвидят, че ползвателите на такива платформи могат също да подават оферти за закупуване на стопанската дейност на длъжника като действащо предприятие. Платформите следва да бъдат достъпни при опростени производства по ликвидация, въпреки че държавите членки могат да решат да включат в тях и други производства по несъстоятелност. Разпоредбата задължава държавите членки да направят платформите достъпни за всички пребиваващи лица или за лицата, чието регистрирано седалище се намира на територията на ЕС.

Член 51 — по примера на други проекти на ЕС за свързване на децентрализирани електронни регистри (напр. системата за взаимно свързване на бизнес регистрите (BRIS), системата за свързване на регистрите по несъстоятелност (IRI)) — изисква от Комисията да създаде система за свързване на националните електронни тръжни системи чрез европейския портал за електронно правосъдие, който следва да служи за централен вход за електронен достъп. Добавената стойност от такава система за свързване е достъпността на всички търгове чрез единна платформа, която е достъпна на всички официални езици на ЕС. Техническите спецификации на тази система за взаимно свързване ще бъдат определени чрез акт или актове за изпълнение. Изборът на разработване на ИТ и доставки на ИТ ще подлежи на предварително одобрение от Съвета по информационни технологии и киберсигурност на Европейската комисия.

В член 52 се разглеждат разходите за създаване и взаимно свързване на електронните тръжни системи, а в член 53 се определят отговорностите на Комисията във връзка с обработването на лични данни в системата за взаимно свързване на електронните тръжни платформи.

В член 54 се определят правилата за продажба на активи от масата на несъстоятелността чрез електронен търг в рамките на опростено производство по ликвидация.

В член 55 се урежда решението за приключване на опростено производство по ликвидация и се посочва, че това решение следва да съдържа срока за опрощаване на задълженията.

В член 56 се въвежда принципът, че не само длъжниците предприемачи, но и учредителите, собствениците или членовете на микропредприятие с неограничена отговорност, които носят лична отговорност за дълговете на длъжника, следва да имат ефективен достъп до пълно опрощаване на задълженията вследствие на приключването на опростеното производство по ликвидация. Условията, основанията, срокът и другите обстоятелства по производството, водещи до опрощаване на задълженията, се определят в съответствие с правилата на дял III от Директива (ЕС) 2019/1023.

В член 57 се пояснява, че производствата във връзка с личните гаранции, предоставени за нуждите на дейността на микропредприятията, следва да бъдат координирани или консолидирани със съответното опростено производство по ликвидация на същото микропредприятие.

Дял VII съдържа разпоредби относно комитета на кредиторите. Комитетът на кредиторите е ключов инструмент за това да се гарантира, че производствата по несъстоятелност се провеждат по начин, който защитава интересите на кредиторите и гарантира участието на отделните кредитори, които в противен случай можеше да не участват в производствата поради ограничени ресурси или географска отдалеченост. Следователно целта на разпоредбите в този дял е да се подсили позицията на кредиторите в рамките на производството. Това се прави, като се гарантира създаването на комитет на кредиторите, ако общото събрание на кредиторите даде съгласието си за това, и като се предвидят правила за минимална хармонизация във връзка с ключови аспекти, като назначаването на членовете и състава на комитета, методите на работа, функцията на комитета, както и личната отговорност на неговите членове.

Член 58 разглежда изискванията за създаването на комитета на кредиторите, като въвежда принципа, че решението за това дали да бъде създаден комитет на кредиторите следва да бъде взето на общото събрание на кредиторите. Този член позволява също на държавите членки да дадат възможност на кредиторите да създадат комитет на кредиторите от момента на подаване на молба за образуване на производство по несъстоятелност (и преди образуването на производството), като същевременно гарантира, че първото общо събрание на кредиторите се свиква, за да вземе решение относно неговото продължаване и състав. Освен това в националното право се предоставя на държавите членки свобода на преценка да изключат възможността за създаване на комитет на кредиторите в производствата по несъстоятелност, когато разходите за създаването и функционирането на такъв комитет не са съизмерими със стойността, която той създава.

Член 59 съдържа процедурата за назначаване на членовете на комитета на кредиторите и изискванията за справедливо представителство на кредиторите в комитета.

В член 60 се въвежда принципът, че комитетът на кредиторите представлява единствено интересите на всички кредитори и действа независимо от синдика. Този

член позволява също на държавите членки да запазят националните разпоредби, които позволяват да бъдат създадени повече от един комитет на кредиторите, представляващи различни групи кредитори. В член 61 и член 62 се определят броят на членовете и изискванията за отстраняване и замяна на член на комитета на кредиторите.

В член 63 се определят минималните работни договорености за комитета на кредиторите, включително процедурите за гласуване.

В член 64 се определят функцията, както и минималните права, задължения и правомощия на комитета на кредиторите, като правото на изслушване в производство по несъстоятелност, задължението за надзор над синдика и правомощието да се поиска външна консултация по определени въпроси.

В член 65 се определят изискванията за разходите, направени от комитета на кредиторите при упражняването на неговите права и изпълняването на неговите функции, както и възнаграждението на членовете.

Членовете на комитета на кредиторите също така са обект на специални разпоредби относно отговорността съгласно член 66.

На последно място, член 67 предоставя право на обжалване на решенията на комитета на кредиторите, когато комитетът на кредиторите е оправомощен да одобрява решения съгласно националното право.

Дял VIII се отнася до мерките за засилване на прозрачността на националното законодателство в областта на производствата по несъстоятелност. Той задължава държавите членки да изготвят и редовно да актуализират за инвеститорите ясно определен, стандартен информационен документ с практическа информация за основните характеристики на националното им законодателство в областта на производствата по несъстоятелност. Този информационен документ трябва да бъде качен в портала за електронно правосъдие. Като част от съдържанието, предоставяно от Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела²⁹, в портала за електронно правосъдие вече има известна информация за националните режими на държавите членки в областта на несъстоятелността. Съдържанието на тези съществуващи национални страници обаче не е представено по начин, позволяващ на инвеститорите лесно да сравняват различните режими.

В член 68 се определят изискванията за съдържанието и публикуването на основен информационен документ, който следва да включва съществени характеристики на националното законодателство в областта на производствата по несъстоятелност.

Дял IX съдържа заключителната разпоредба на предложената директива. С член 69 се въвеждат изисквания за ролята на Комитета по реструктуриране и несъстоятелност съгласно посоченото в член 30 от Директива (ЕС) 2019/1023. С член 70 се въвежда клауза за преглед, а в член 71 се определят редът и условията за транспониране на предложената директива. В член 72 се определя датата, на която предложената

²⁹ Решение на Съвета от 28 май 2001 г. за създаване на Европейска съдебна мрежа по граждански и търговски дела (2001/470/ЕО). Информацията относно националното законодателство в областта на несъстоятелността, изготвена в контекста на ЕСМ, може да бъде намерена на европейския портал за електронно правосъдие на адрес: <https://e-justice.europa.eu/447/BG/insolvencybankruptcy>.

директива влиза в сила, а в член 73 се посочват адресатите на предложената директива.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

хармонизиране на някои аспекти на правото в областта на несъстоятелността

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет³⁰,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите³¹,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Целта на настоящата директива е да се подпомогне доброто функциониране на вътрешния пазар и да се премахнат пречките за упражняването на основни свободи, като свободното движение на капитали и свободата на установяване, които произтичат от различията между националните законодателства и процедурите в областта на несъстоятелността.
- (2) Големите различия в материалното право в областта на несъстоятелността, признати с Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета³², създават пречки пред вътрешния пазар чрез намаляване на привлекателността на трансграничните инвестиции, като по този начин оказват въздействие върху трансграничното движение на капитали в рамките на Съюза и към и от трети държави.
- (3) Производствата по несъстоятелност осигуряват организирана ликвидация или реструктуриране на дружествата или предприемачите, изпитващи финансови и икономически затруднения. Тези производства са от ключово значение за

³⁰ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³¹ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³² Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 19).

финансовите инвестиции, тъй като определят окончателната възстановима стойност на тези инвестиции. Различаващите се правила между държавите членки допринесоха за увеличаване на правната несигурност и непредвидимостта по отношение на резултатите от производствата по несъстоятелност, като по този начин създадоха пречки, особено за трансграничните инвестиции във вътрешния пазар. Големите различия във възстановимата стойност и във времето, необходимо за приключване на производствата по несъстоятелност, в рамките на Съюза оказват отрицателно въздействие върху предвидимостта на разходите за кредиторите и инвеститорите, намиращи се в трансгранични ситуации в рамките на вътрешния пазар.

- (4) Интегрирането на вътрешния пазар в сферата на законодателството относно несъстоятелността, към което се стреми настоящата директива, е ключов инструмент за по-ефективно функциониране на капиталовите пазари в Европейския съюз, включително по-добър достъп до корпоративно финансиране. Поради това е необходимо да се определят минимални изисквания в целеви области на националните производства по несъстоятелност, които области оказват значително въздействие върху ефективността и продължителността на тези производства, особено върху трансграничните производства по несъстоятелност.
- (5) За да се защити стойността на масата на несъстоятелността за кредиторите, националното законодателство в областта на несъстоятелността следва да включва ефективни правила, които позволяват отмяната на правни действия, които причиняват вреда на кредиторите и са извършени преди образуването на производство по несъстоятелност (отменителни иски). Като се има предвид, че отменителните иски имат за цел да отстранят неблагоприятните последици от правното действие за масата на несъстоятелността, за релевантен момент във времето е целесъобразно да се приеме настъпването на причината за тази вреда, а именно извършването на правното действие, а не самото предприемане на действие за изпълнение. Например в случай на електронен паричен трансфер релевантният момент във времето следва да не бъде моментът, в който длъжникът нарежда на финансовата институция да прехвърли парите на кредитор (предприемане на правното действие), а по-скоро моментът, в който сметката на кредитора е кредитирана (извършване на правното действие). Правилата за отменителните иски следва също така да дават възможност за обезщетяване на масата на несъстоятелността за вредите, причинени на кредиторите от такива правни действия.
- (6) Обхватът на правните действия, които могат да бъдат оспорени съгласно правилата за отменителните иски, следва да бъде определен в широк смисъл, за да бъде обхванато всяко човешко поведение, което има правни последици. Принципът на равно третиране на кредиторите предполага, че правните действия следва да включват и бездействията, тъй като няма съществено значение дали кредиторите претърпяват вреда вследствие на активно или пасивно поведение на съответната страна. Например няма значение дали длъжник извършва действие по отказ от вземане срещу свой длъжник или дали остава пасивен и приема вземането да бъде погасено по давност. Други примери за бездействия, които могат да бъдат предмет на отменителни иски, включват неоспорване на неблагоприятно съдебно решение или други актове на съдилища

или публични органи или нерегистриране на право върху интелектуална собственост. По същата причина правилата за отмяна не следва да се ограничават до правните действия, извършвани от длъжника, а следва да включват и правните действия, извършвани от контрагента или от трето лице. От друга страна, на правилата за отмяна следва да са подчинени само правните действия, които са във вреда на кредиторите на несъстоятелността.

- (7) За да се защитят основателните очаквания на контрагента на длъжника, всяка намеса в действителността или изпълняемостта на правно действие следва да бъде пропорционална на обстоятелствата, при които е извършено това действие. Тези обстоятелства следва да включват намерението на длъжника, знанието на контрагента или периода от време между извършването на правното действие и започването на производството по несъстоятелност. Поради това е необходимо да се прави разграничение между различни конкретни отменителни основания, които се основават на общи и типични фактически модели и които следва да допълват общите предпоставки за отменителните иски. Всяка намеса следва също така да зачита основните права, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз.
- (8) В контекста на отменителните иски следва да се прави разграничение между правните действия, при които вземането на контрагента е било дължимо и изпълнимо и е било удовлетворено по надлежния начин (точно изпълнение), и тези, при които изпълнението не е било изцяло в съответствие с вземането на кредитора (неточно изпълнение). Неточното изпълнение включва по-специално преждевременните плащания, удовлетворяването с необичайни средства за плащане, последващото обезпечаване на необезпечено до момента вземане, което не е било договорено в първоначалното споразумение за встъпване в дълг, предоставянето на извънредно право на прекратяване или други изменения, които не са предвидени в основния договор, отказа от правна защита или възражения или признаването на спорни задължения. При неточно изпълнение може да се направи позоваване на отменителното основание за предпочтително удовлетворение само ако кредиторът по правното действие, което може да бъде обявено за нищожно, е знаел или е трябвало да знае към момента на сделката, че длъжникът е неплатежоспособен.
- (9) Някои видове точно изпълнение, а именно правните действия, които се извършват пряко срещу справедливо възнаграждение в полза на масата на несъстоятелността, следва да бъдат изключени от обхвата на правните действия, които могат да бъдат обявени за нищожни. Тези правни действия имат за цел да подпомогнат обичайната ежедневна дейност на предприятието на длъжника. Правните действия, попадащи в обхвата на това изключение, следва да имат договорно основание и да изискват пряк обмен на взаимни престации, но не непременно едновременно обмен на престации, тъй като — в някои случаи — неизбежните забавяния могат да произтичат от практически обстоятелства. Това изключение обаче не следва да обхваща отпускането на кредит. Освен това престацията и насрещната престация в тези правни действия следва да имат еднаква стойност. В същото време насрещната престация следва да е в полза на масата на несъстоятелността, а не на трето лице. Това изключение следва да обхваща по-специално своевременното плащане на стоки, заплати или хонорари за услуги, по-специално за правни или икономически съветници; плащането в брой или с карта на стоки, необходими за ежедневната дейност на длъжника;

доставката на стоки, продукти или услуги срещу незабавно плащане; създаване на право на обезпечение срещу отпускането на заема; своевременно плащане на публични такси срещу насрещна престация (напр. допускане до обществени места или институции).

- (10) Новото или междинното финансиране, предоставено по време на опит за реструктуриране, включително в хода на превантивно производство по несъстоятелност съгласно дял II от Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета³³, следва да бъде защитено при последващи производства по несъстоятелност. Следователно не следва да се разрешават отменителни искиове на основание за предпочтително удовлетворение срещу плащания или обезпечения в полза на доставчиците на това ново или междинно финансиране, ако тези плащания или обезпечения се извършват в съответствие с вземанията на доставчиците. Поради това такива плащания или обезпечения следва да се разглеждат като правни действия, извършвани пряко срещу справедливо възнаграждение в полза на масата на несъстоятелността.
- (11) Основната последица от обявяването на правно действие за нищожно в рамките на отменително производство е задължението на страната, която извлича полза от обявеното за нищожно правно действие, да обезщети масата на несъстоятелността за вредите, причинени от това правно действие. Обезщетението следва да включва възнагражденията, когато е уместно, и лихвите в съответствие с приложимото общо гражданско право. Обезщетението предполага заплащането на сума, равна на стойността на получената престация, ако тя не може да бъде върната *in natura* на масата на несъстоятелността.
- (12) Страните, които са тясно свързани с длъжника, като например роднини, когато длъжникът е физическо лице, или участниците, изпълняващи решаваща роля по отношение на длъжник, който е юридическо лице, обикновено имат информационно предимство, що се отнася до финансовото състояние на длъжника. За да бъдат предотвратени злоупотреби, следва да бъдат въведени допълнителни предпазни мерки. Следователно в контекста на отменителните искиове следва да се въведат правни презумпции относно познаването на обстоятелствата, на които се основават условията за отменяне, когато другата страна, участваща в правното действие, което може да бъде обявено за нищожно, е страна, тясно свързана с длъжника. Тези презумпции следва да бъдат оборими и да имат за цел да бъде обърната тежестта на доказване в полза на масата на несъстоятелността.
- (13) Подобряването на възможностите синдиците да идентифицират и проследяват активите, принадлежащи към масата на несъстоятелността, е от съществено значение за максималното увеличаване на нейната стойност. При изпълнението на своите задължения синдиците вече могат да имат достъп до информация, съхранявана в публични регистри на данни, създадени отчасти от правото на Съюза и свързани на европейско равнище, като например системата за взаимно свързване на бизнес регистрите (BRIS), системата за свързване на регистрите по

³³ Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива за реструктурирането и несъстоятелността) (ОВ L 172, 26.6.2019 г., стр. 18).

несъстоятелност (IRI) или системата за взаимно свързване на регистрите на действителните собственици (BORIS). Достъпът до информацията, съхранявана в публичните бази данни, обаче често не е достатъчен за идентифициране и проследяване на важни активи, които са или следва да бъдат в обхвата на масата на несъстоятелността. По-специално синдиците са изправени пред практически трудности, когато се опитват да получат достъп до регистри на активите, намиращи се в чужбина.

- (14) Поради това е необходимо да се въведат разпоредби, чрез които да се гарантира, че когато изпълняват задълженията си в производство по несъстоятелност, синдиците, могат да имат пряк или косвен достъп до информацията, съхранявана в бази данни, които не са публично достъпни.
- (15) Бързият пряк достъп до централизираните регистри на банковите сметки или системите за извличане на данни често е абсолютно необходим за максималното увеличаване на стойността на масата на несъстоятелността. Поради това следва да бъдат въведени правила за предоставяне на пряк достъп до информацията, съхранявана в централизираните регистри на банковите сметки или системите за извличане на данни, на определените съдилища на държавите членки, които са компетентни по производствата по несъстоятелност. Когато държава членка предоставя достъп до информация за банкови сметки посредством централна електронна система за извличане на данни, тази държава членка следва да гарантира, че органът, обслужващ системата за извличане, предава на определените съдилища резултатите от търсенето незабавно и без да прилага филтри.
- (16) За да се зачитат правото на защита на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот, пряк и незабавен достъп до регистрите на банковите сметки следва да се предоставя само на съдилищата, компетентни по производствата по несъстоятелност, които са определени за тази цел от държавите членки. Поради това на синдиците следва да бъде разрешен само косвен достъп до информацията, съхранявана в регистрите на банковите сметки, като отправят искане до определените съдилища в своята държава членка тези съдилища да осъществят достъп и да извършат търсенията.
- (17) Директива (ЕС) YYYY/XX на Европейския парламент и на Съвета³⁴ [СП: Директива, която заменя Директива 2015/849] предвижда, че централизираните автоматизирани механизми са свързани помежду си чрез единната точка за достъп на регистрите на банковите сметки (РБС), която ще бъде създадена и управлявана от Комисията. Като се има предвид нарастващото значение на делата за несъстоятелност с трансгранични последици и значението на съответната финансова информация за целите на максималното увеличаване на стойността на масата на несъстоятелността при производствата по несъстоятелност, определените национални съдилища, които са компетентни по въпросите на несъстоятелността, следва да могат да имат пряк достъп и да търсят в централизираните регистри на банковите сметки на други държави членки чрез единната точка за достъп на РБС, създадена съгласно Директива (ЕС) YYYY/XX [СП: Директива, която заменя Директива 2015/849].

- (18) Всички лични данни, получени съгласно настоящата директива, следва да се обработват в съответствие с приложимите правила за защита на данните от определените съдилища и синдиците само когато това е необходимо и пропорционално за целите на идентифицирането и проследяването на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността на длъжника в текущо производство по несъстоятелност.
- (19) Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета³⁵ гарантира, че на лицата, които могат да докажат законен интерес, се предоставя достъп до информация за действителните собственици във връзка с тръстовете и други видове правни форми в съответствие с правилата за защита на данните. Тези лица получават достъп до информация за името, месеца и годината на раждане, държавата на пребиваване и гражданството на действителния собственик, както и естеството и степента на притежаваното действително участие. От съществено значение е синдиците да могат бързо и лесно да осъществяват достъп до този набор от информация, за да могат да изпълняват своите задачи за проследяване на активи в контекста на текущи производства по несъстоятелност. Поради това е необходимо да се поясни, че в този случай достъпът на синдици представлява законен интерес. В същото време обхватът на данните, които са пряко достъпни за синдиците, не следва да бъде по-широк от обхвата на данните, които са достъпни за други страни, имащи законен интерес.
- (20) За да се гарантира, че активите могат да бъдат ефективно проследени в контекста на трансграничните производства по несъстоятелност, назначените в дадена държава членка синдици следва да получат бърз достъп до регистрите на активите и когато тези регистри се намират в друга държава членка. Поради това условията за достъп, които се прилагат за чуждестранните синдици, не следва да бъдат по-обременяващи от тези, които се прилагат за местните синдици.
- (21) В контекста на осребряването в рамките на производството по несъстоятелност националното законодателство в областта на несъстоятелността следва да позволява осребряването на активите на предприятието да се извършва чрез продажба на стопанската дейност или на част от нея като действащо предприятие. В този контекст продажбата като действащо предприятие следва да означава прехвърляне на стопанската дейност, изцяло или частично, на приобретател по такъв начин, че стопанската дейност (или част от нея) да може да продължи да се осъществява като икономически продуктивна единица. Продажбата като действащо предприятие следва да се разбира като различаваща се от продажбата на активите на предприятието един по един (осребряване по части).
- (22) Обикновено се приема, че по-голяма стойност може да бъде възстановена при осребряване чрез продажба на стопанската дейност (или на част от нея) като действащо предприятие, а не чрез осребряване по части. За да се насърчат продажбите на стопанска дейност като действащо предприятие в рамките на ликвидация, националните режими за несъстоятелност следва да включват

³⁵ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

производство по предварително договорена продажба, при което длъжникът в затруднено финансово положение, с помощта на „наблюдател“, търси евентуални заинтересовани приобретатели и подготвя продажбата на стопанската дейност като действащо предприятие преди официалното образуване на производството по несъстоятелност, за да могат активите бързо да бъдат осребрени скоро след образуването на официалното производство по несъстоятелност. Производството по предварително договорена продажба следва да се състои от два етапа, а именно подготвителен етап и етап на осребряване.

- (23) За ефективното управление на производството по предварително договорена продажба сезираният съд следва също така да има правомощието да се произнася по въпроси, които са тясно свързани с предварително договорената продажба на стопанската дейност или на част от нея.
- (24) Производството по предварително договорена продажба следва да гарантира, че наблюдателят, назначен по време на подготвителния етап, може да предложи най-добрата оферта, получена по време на процеса на продажба, за разрешение от съда само ако декларира, че според него осребряването по части няма да възстанови явно по-голяма стойност за кредиторите от пазарната цена, получена за стопанската дейност (или за част от нея) като действащо предприятие. По правило стойността на стопанска дейност като действащо предприятие е по-висока от стойността, която се получава при осребряване по части, защото се основава на допускането, че предприятието продължава да осъществява дейност с минимално нарушаване на процесите, ползва се с доверието на финансовите кредитори, акционерите и клиентите и продължава да генерира приходи. Поради това декларацията на наблюдателя не следва да изисква извършването на оценка във всеки отделен случай. Наблюдателят само следва с основание да заключи, че продажната цена не е значително по-ниска от постъпленията, които могат да бъдат получени чрез осребряване по части. От наблюдателя или синдика следва обаче да се изисква да упражняват засилен контрол в случаите, когато единствената съществуваща оферта е представена от страна, която е тясно свързана с длъжника. В такива ситуации наблюдателят или синдикът следва да отхвърлят офертата, ако тя не минава успешно теста за висшия интерес на кредиторите.
- (25) За да се гарантира, че стопанската дейност се продава на най-добрата пазарна стойност по време на производството по предварително договорена продажба, държавите членки следва или да осигурят високи стандарти на конкурентоспособност, прозрачност и справедливост на процеса на продажба, който се провежда през подготвителния етап, или да предвидят, че съдът провежда кратък публичен търг след образуването на свързания с осребряването етап на производството.
- (26) Ако държава членка избере да изисква високи стандарти през подготвителния етап, наблюдателят (който впоследствие трябва да бъде назначен за синдик в етапа на осребряване) следва да отговаря за това да се гарантира, че процесът на продажба е конкурентен, прозрачен, справедлив и отговаря на пазарните стандарти. Спазването на пазарните стандарти в този контекст следва да изисква процесът да е съвместим със стандартните правила и практики относно сливанията и придобиванията в съответната държава членка, което включва

покана към потенциално заинтересованите страни да участват в процеса на продажба, оповестяване на същата информация пред потенциалните купувачи, даване на възможност за извършване на надлежна проверка от заинтересованите приобретатели и получаване на оферти от заинтересованите страни чрез структуриран процес.

- (27) Ако държава членка избере да предвиди, че съдът провежда публичен търг след образуването на етапа на осребряване, офертата, избрана от наблюдателя по време на подготвителния етап, следва да се използва като първоначална оферта („минимална оферта“) по време на търга. Длъжникът следва да може да предложи стимули на оферента с минималната оферта, като се съгласи по-специално на възстановяване на разходите или такси за разделяне, ако бъде избрана по-добра оферта чрез публичния търг. Въпреки това държавите членки следва да гарантират, че тези стимули, предоставяни от длъжниците на оферентите с минималната оферта по време на подготвителния етап, са съизмерими и не възпират други потенциално заинтересовани оференти да участват в публичния търг през етапа на осребряване.
- (28) Образуването на производство по несъстоятелност не следва да води до предсрочно прекратяване на договори, по силата на които страните все още имат задължения за изпълнение (подлежащи на изпълнение договори), които са необходими за продължаването на стопанската дейност. Такова прекратяване ще застраши неоправдано стойността на стопанската дейност — или на част от нея — която ще бъде продадена в рамките на производството по предварително договорена продажба. Поради това следва да се гарантира, че тези договори се прехвърлят на приобретателя на стопанската дейност на длъжника или на част от нея, дори без съгласието на контрагента на длъжника по тези договори. Независимо от това съществуват ситуации, в които прехвърлянето на подлежащи на изпълнение договори не може разумно да се очаква, например когато приобретателят е конкурент на контрагента по договора. Аналогично съдът може да стигне до заключението при индивидуална преценка на подлежащ на изпълнение договор, че прекратяването му ще обслужи интересите на стопанската дейност на длъжника по-добре от прехвърлянето му, например когато прехвърлянето на договора ще доведе до непропорционална тежест за предприятието. Съдът обаче не следва да има право да прекратява подлежащи на изпълнение договори, свързани с лицензи за права върху интелектуална и индустриална собственост, тъй като те обикновено са ключови елементи на дейността на продаваната стопанска дейност.
- (29) Възможността за прилагане на права на предпочтително изкупуване в хода на процеса на продажба ще наруши конкуренцията в рамките на производството по предварително договорена продажба. Потенциалните оференти могат да се въздържат от наддаване поради права, които ще доведат до отхвърляне на офертите им според решението на притежателя на тези права, независимо от времето и ресурсите, инвестирани в офертата, и от икономическата ѝ стойност. За да се гарантира, че печелившата оферта отразява най-добрата налична цена на пазара, на оферентите следва да не се предоставят права на предпочтително изкупуване и също така такива права следва да не се прилагат в хода на тръжната процедура. Притежателите на права на предпочтително изкупуване, предоставени преди започването на производството по предварително

договорена продажба, вместо да се позовават на своята опция, следва да бъдат поканени да участват в наддаването.

- (30) Държавите членки следва да позволят на обезпечените кредитори да участват в тръжната процедура в рамките на производството по предварително договорена продажба, като предложат размера на своите обезпечени вземания като насрещна престация за закупуването на активите, за които притежават обезпечение (кредитно наддаване). Кредитното наддаване обаче не следва да се използва по начин, който предоставя на обезпечените кредитори неправомерно предимство в тръжната процедура, например когато размерът на тяхното обезпечено вземане срещу активите на длъжника е над пазарната стойност на стопанската дейност.
- (31) Настоящата директива не следва да засяга прилагането на правото на Съюза в областта на конкуренцията, особено Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета³⁶, нито следва да възпрепятства държавите членки да прилагат националните системи за контрол върху сливанията. При избора на най-добрата оферта на наблюдателя следва да се позволи да вземе предвид регулаторните рискове, породени от офертите, за които се изисква разрешение от органите за защита на конкуренцията, и той може да се консултира с тези органи, ако това е позволено съгласно приложимите правила. Оферентите следва да продължат да носят отговорност за предоставянето на цялата необходима информация за оценка на тези рискове и за своевременното взаимодействие с компетентните органи за защита на конкуренцията с цел смекчаване на тези рискове. За да се увеличи вероятността процедурите да бъдат успешни, при наличието на оферта, която поражда такива рискове, от наблюдателя следва да се изисква да изпълнява ролята си по начин, който улеснява представянето на алтернативни оферти.
- (32) Директорите надзирават управлението на делата на дадено юридическо лице и имат най-добър поглед върху финансовото му състояние. Поради това директорите са сред първите, които осъзнават дали дадено юридическо лице се доближава до прага на неплатежоспособността или прекращава този праг. Късното подаване от директорите на искане за образуване на производство по несъстоятелност може да доведе до по-ниски възстановими стойности за кредиторите. Поради това държавите членки следва да въведат задължение за директорите да подават искане за образуване на производство по несъстоятелност в определен срок. Държавите членки следва също да определят за кого следва да се прилагат задълженията на директорите, като се има предвид, че понятието „директор“ следва да се тълкува широко, за да обхваща всички лица, които отговарят за вземането на ключови решения или фактически вземат или следва да вземат такива решения по отношение на управлението на юридическо лице.
- (33) За да се гарантира, че директорите не действат в свой собствен интерес, като забавят подаването на искане за образуване на производство по несъстоятелност въпреки признаците за неплатежоспособност, държавите членки следва да въведат разпоредби, съгласно които директорите носят гражданска отговорност за нарушение на задължението за подаване на такова искане. В този случай

³⁶ Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (Регламент на ЕО за сливанията) (ОВ L 024, 29.1.2004 г., стр. 1).

директорите следва да обезщетяват кредиторите за вредите, произтичащи от намаляването на възстановимата стойност на юридическото лице в сравнение със ситуацията, в която искането е било подадено навреме. Държавите членки следва да могат да приемат или да запазят национални правила относно гражданската отговорност на директорите, свързани с подаването на искане за образуване на производство по несъстоятелност, които са по-строги от предвидените в настоящата директива.

- (34) Микропредприятията често са еднолични търговци или малки партньорства, чиито учредители, собственици или членове не се ползват от защита с ограничена отговорност и поради това са изложени на неограничена отговорност по отношение на дълговете на предприятието. Когато микропредприятията функционират като субекти с ограничена отговорност, защитата с ограничената отговорност обикновено е илюзорна за собствениците на микропредприятия, тъй като от тях често се очаква да обезпечат бизнес дълговете на микропредприятията, като използват личните си активи като обезпечение. Освен това, тъй като микропредприятията зависят в много голяма степен от плащанията, които получават от своите клиенти, те често са изправени пред проблеми с паричните потоци и по-високи рискове от неизпълнение, които произтичат от загубата на важен бизнес партньор или от просрочените плащания от страна на техните клиенти. В допълнение към това микропредприятията са изправени и пред недостиг на оборотен капитал, по-високи лихвени проценти и по-големи изисквания за обезпечение, което прави набирането на финансиране, особено в ситуации на финансови затруднения, трудно, ако не и невъзможно. В резултат на това те може да са по-често изложени на риск от неплатежоспособност в сравнение с по-големите предприятия.
- (35) Националните правила относно несъстоятелността невинаги са подходящи за правилно и пропорционално третиране на неплатежоспособните микропредприятия. Като се вземат предвид уникалните характеристики на микропредприятията и техните специфични нужди в случай на финансови затруднения, следва по-специално да бъде призната необходимостта от по-бързи, по-прости и финансово достъпни процедури, както и да бъдат разработени отделни производства по несъстоятелност на национално равнище в съответствие с разпоредбите на настоящата директива. Въпреки че разпоредбите на настоящата директива относно опростените производства по ликвидация се прилагат само за микропредприятията, държавите членки следва да могат да ги прилагат и за малките и средните предприятия, които не са микропредприятия.
- (36) Целесъобразно е да се гарантира, че провеждането и надзорът на опростените производства по ликвидация могат да бъдат възложени от държавите членки на компетентен орган, който е или съд, или административен орган. Изборът ще зависи, наред с друго, от административните и правните системи на държавите членки, както и от капацитета на съдилищата и необходимостта да се гарантират ефективност на разходите и бързина на производствата.
- (37) Проверката на спирането на плащанията и проверката на счетоводния баланс са двете обичайни задействащи събития в държавите членки за образуване на стандартно производство по несъстоятелност. Проверката на счетоводния баланс може обаче да се окаже неосъществима за длъжниците микропредприятия, особено когато длъжникът е отделен предприемач, поради възможна липса на

подходяща документация и на ясно разграничение между личните активи и пасиви и активите и пасивите на предприятието. Поради това критерият за образуване на опростено производство по ликвидация следва да бъде неспособността за плащане на задълженията при настъпване на техния падеж. Държавите членки следва също така да определят конкретните условия, при които този критерий е изпълнен, стига тези условия да са ясни, прости и лесно установими от съответното микропредприятие.

- (38) За да бъдат осигурени икономически ефективни и експедитивни опростени производства по ликвидация за микропредприятията, следва да се въведат кратки срокове. Аналогично следва да бъдат сведени до минимум формалностите, свързани с всички процесуални етапи, включително образуването на производството, предявяването и приемането на вземания, създаването на масата на несъстоятелността и осребряването на активите. За подаване на искане за образуване на опростено производство по ликвидация следва да се използва стандартен формуляр, а за всички съобщения между компетентния орган и — когато е приложимо, синдика — и страните по производството следва да се използват електронни средства.
- (39) Всички микропредприятия следва да могат да започнат производство с цел преодоляване на финансовите си затруднения и за да получат опрощаване на задълженията. Достъпът до опростените производства по ликвидация не следва да зависи от способността на микропредприятието да покрие административните разходи по тези производства. В законодателството на държавите членки следва да бъдат въведени правила за покриването на разходите по провеждането на опростени производства по ликвидация, когато активите и източниците на приходи на длъжника са недостатъчни за покриване на тези разходи.
- (40) При опростените производства по ликвидация назначаването на синдик обикновено е ненужно поради простите стопански дейности, извършвани от микропредприятията, които правят надзора им от страна на компетентния орган е възможен и достатъчен. Поради това длъжникът следва да запази контрола върху своите активи и ежедневно извършване на стопанската дейност. Същевременно, за да се гарантира, че опростените производства по ликвидация могат да бъдат провеждани ефективно и ефикасно, длъжникът следва, при започване и по време на цялото производство, да предоставя точна, надеждна и пълна информация за финансовото си състояние и стопанските си дела.
- (41) Длъжник микропредприятие следва да може да се възползва от временно спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение, за да може да запази стойността на масата на несъстоятелността и да гарантира справедливо и организирано провеждане на производството. Държавите членки могат обаче да разрешат на компетентните органи да изключат определени вземания от обхвата на спирането при ясно определени обстоятелства.
- (42) Оспорваните вземания следва да се разглеждат по начин, който не усложнява ненужно провеждането на опростени производства по ликвидация за микропредприятия. Ако оспорваните вземания не могат да бъдат разгледани бързо, възможността за оспорване на вземане може да се използва за създаване на ненужни забавяния. Когато взема решение относно третирането на оспорено

вземане, компетентният орган следва да притежава правомощието да разреши опростеното производство по ликвидация да продължи само по отношение на неоспорените вземания.

- (43) В контекста на опростените производства по ликвидация отменителни искове следва да се предявяват само от кредитор или, когато е назначен такъв, от синдика. Когато взема решение за преобразуване на опростеното производство по ликвидация в стандартно производство по несъстоятелност за целите на провеждането на отменително производство, компетентният орган следва да претегли различни съображения, включително очакваните разходи, продължителността и сложността на отменителното производство, вероятността за успешно възстановяване на активите и очакваните ползи за всички кредитори.
- (44) Държавите членки следва да гарантират, че активите от масата на несъстоятелността в рамките на опростено производство по ликвидация могат да бъдат осребрени чрез публичен съдебен търг, проведен онлайн, ако компетентният орган счита този начин на осребряване на активите за подходящ. По тази причина държавите членки следва да гарантират, че за тази цел на тяхната територия се поддържат една или повече електронни тържни системи. Това задължение не следва да засяга множеството платформи, които съществуват в някои държави членки за онлайн съдебни търгове за специфични видове активи.
- (45) Тържните системи, използвани за целите на осребряването на активите на длъжници в рамките на опростени производства по ликвидация, следва да бъдат свързани помежду си чрез европейския портал за електронно правосъдие. Порталът за електронно правосъдие следва да служи за централен вход за електронен достъп до процедурите за онлайн съдебни търгове, които се провеждат в националната система или системи, да предоставя функционалност за търсене за ползвателите и да ги насочва към съответните национални онлайн платформи, ако възнамеряват да участват в наддаването. При определянето на техническите спецификации на тази система за взаимно свързване чрез акт за изпълнение Комисията следва, в съответствие с подхода на Комисията, основан на двойния стълб³⁷, да представи резултата от анализа на вече предоставените от нея съществуващи решения, като посочи потенциала за повторното им използване, или следва да извърши проверка на пазара за потенциални готови търговски решения, които могат да бъдат използвани без промяна или с малка персонализация.
- (46) В случай на неплатежоспособност на длъжник микропредприятие с неограничена отговорност физическите лица, които носят лична отговорност за дълговете на длъжника, не следва да носят лична отговорност за неудовлетворените вземания след осребряването на масата на несъстоятелността на длъжника. Поради това държавите членки следва да гарантират, че при опростените производства по ликвидация длъжниците предприемачи, както и учредителите, собствениците или членовете на длъжник микропредприятие с

³⁷ Що се отнася до цифровите решения, подходът на двойния стълб се отнася до повторното използване на съществуващите решения, включително корпоративните градивни елементи, преди да се обмисли използването на готови пазарни решения. Персонализираната разработка е последната възможност. Вж. „Стратегия на Европейската комисия в областта на цифровите технологии — Цифрова Комисия от следващо поколение“ (C(2022) 4388 final, стр. 13).

неограничена отговорност, които носят лична отговорност за дълговете на микропредприятието, предмет на опростено производство по ликвидация, получават пълно опрощаване на своите задължения. За целите на това опрощаване на задълженията държавите членки следва да прилагат дял III от Директива (ЕС) 2019/1023 *mutatis mutandis*.

- (47) Важно е да се гарантира справедлив баланс между интересите на длъжника и кредиторите в производството по несъстоятелност. Комитетите на кредиторите дават възможност за по-голямо участие на кредиторите в производствата по несъстоятелност, по-специално когато в противен случай кредиторите няма да могат да участват индивидуално поради ограничени ресурси, икономическото значение на своите вземания или географска отдалеченост. Комитетите на кредиторите могат да помогнат в особено голяма степен на трансграничните кредитори да упражняват по-добре своите права и да осигурят справедливото си третиране. Държавите членки следва да позволят създаването на комитет на кредиторите след образуването на производството. Комитет на кредиторите следва да бъде създаден само при условие че кредиторите са съгласни. Държавите членки могат също така да разрешат създаването му преди образуването на производството и след подаването на искане за образуване на производство по несъстоятелност. В този случай обаче държавите членки следва да предвидят, че в рамките на общото събрание кредиторите дават съгласието си за неговото продължаване и състав. Ако кредиторите не са съгласни със състава, те могат също така да създадат нов комитет на кредиторите.
- (48) Разходите за създаването и функционирането на комитет на кредиторите следва да са съизмерими със стойността, която той генерира. Създаването на комитета на кредиторите следва да не бъде оправдано в случаите, когато разходите за неговото създаване и функциониране са значително по-високи от икономическата значимост на решенията, които той може да вземе. Такъв може да бъде случаят, когато има прекалено малко кредитори, когато мнозинството от кредиторите притежава малък дял от вземането срещу длъжника или когато очакваното възстановяване от масата на несъстоятелността в рамките на производството по несъстоятелност е значително по-ниско от разходите за създаването и функционирането на комитета на кредиторите. Това се случва по-специално при случаи на несъстоятелност на микропредприятия.
- (49) Държавите членки следва да пояснят изискванията, задълженията и процедурите за назначаване на членове на комитета на кредиторите, както и функциите, възложени на комитета на кредиторите. На държавите членки следва да се даде възможност да решат дали назначаването следва да се извършва от общото събрание на кредиторите или от съда. За да се избегнат ненужни забавяния при създаването на комитета на кредиторите, членовете следва да бъдат назначавани бързо. Държавите членки следва да осигурят справедливо представителство на кредиторите в комитета и да гарантират, че не се изключва участието в комитета на кредиторите на кредитори, чието вземане все още не е прието, или кредитори, които пребивават в друга държава членка.
- (50) Справедливото представителство на кредиторите в комитета на кредиторите е особено важно за необезпечените кредитори, които са микро-, малки или средни предприятия и които в случай на неплатежоспособност на длъжник, който е голямо предприятие, ако не получат плащанията си бързо, също са изложени на

риск от неплатежоспособност (ефект на доминото). Надлежното представителство на тези кредитори в комитета на кредиторите може да гарантира, че в хода на разпределянето на събраните постъпления те получават своите части по-бързо.

- (51) Важна задача на комитета на кредиторите следва да бъде да проверява дали производството по несъстоятелност се провежда по начин, който защитава интересите на кредиторите. Ролята на комитета в наблюдението на справедливостта и почтеността на производството може да се изпълнява ефективно само ако комитетът на кредиторите и неговите членове действат независимо от синдика и се отчитат само пред кредиторите, които са създали комитета.
- (52) Броят на членовете в комитета на кредиторите следва, от една страна, да бъде достатъчно голям, за да се осигури разнообразие от гледни точки и интереси в рамките на комитета, и от друга страна, да остане сравнително ограничен, за да изпълнява комитетът задачите си ефективно и своевременно. Държавите членки следва да пояснят кога и как съставът на комитета трябва да бъде променен, което може да се случи, ако представителите вече не са в състояние да действат, включително във висшия интерес на кредиторите, или желаят да се оттеглят. Те следва също така да пояснят условията за отстраняване на членовете, които са действали постоянно срещу интересите на кредиторите.
- (53) Членовете на комитета на кредиторите запазват правото си на преценка при организирането на работата, при условие че методите на работа са законосъобразни, прозрачни и ефективни. Поради това държавите членки следва да изискват от комитета на кредиторите да определи методите на работа, в които се уточнява как следва да се провеждат заседанията, кой може да присъства и да гласува и как се гарантират безпристрастността и поверителността на работата на комитета. Тези методи на работа следва да могат също така да предвидят роля за представителите на работодателите или прозрачност по отношение на други кредитори. Кредиторите следва да могат да участват и да гласуват по електронен път или да делегират правото на глас на трето лице, при условие че това лице е надлежно упълномощено за целта. Тази възможност ще бъде особено полезна за кредиторите, които пребивават в други държави членки.
- (54) Държавите членки следва да гарантират, че съдът разполага с правомощието да определя методите на работа на комитета на кредиторите, ако те не бъдат определени експедитивно. Комисията следва да определи стандартни методи на работа, които следва да улеснят задачата на комитета на кредиторите и да намалят необходимостта от намеса на съдилищата в случай на липсващи методи на работа.
- (55) На комитета на кредиторите следва да се предоставят достатъчно права, за да изпълнява функциите си ефикасно и ефективно. Държавите членки следва да гарантират, че комитетът на кредиторите може да взаимодейства със синдиците, съдилищата, длъжника, външните съветници и кредиторите, които представлява, при необходимост, за да се даде възможност на комитета да формулира и изразява становище по въпроси от пряк интерес и значение за кредиторите, като това становище се взема надлежно предвид в рамките на производствата.

Държавите членки могат също да оправомощат комитета на кредиторите да взема решения.

- (56) Тъй като работата на комитета на кредиторите води до разходи, държавите членки следва да определят предварително кой плаща тези разходи. Държавите членки следва също така да въведат предпазни мерки, за да се предотврати непропорционалното намаляване на възстановимата стойност на масата на несъстоятелността поради разходите на комитета на кредиторите.
- (57) За да се насърчат кредиторите да станат членове на комитета на кредиторите, държавите членки следва да ограничат индивидуалната им гражданска отговорност, когато изпълняват функции в съответствие с настоящата директива. Въпреки това членовете на комитета на кредиторите, които действат чрез измама или небрежно при изпълнението на тези функции, могат да бъдат отстранени и подведени под отговорност за своите действия. В тези случаи държавите членки следва да предвидят, че членовете носят индивидуална отговорност за вредите, причинени от неправомерното им поведение.
- (58) За да се гарантира по-голяма прозрачност на основните характеристики на националните производства по несъстоятелност и да се помогне по-специално на трансграничните кредитори да преценят какво ще се случи, ако инвестициите им бъдат замесени в производство по несъстоятелност, на инвеститорите и потенциалните инвеститори следва да бъде предоставен лесен достъп до тази информация в предварително определен, сравним и лесен за ползване формат. Държавите членки следва да изготвят и предоставят на обществеността стандартизиран основен информационен документ. Този документ ще бъде от ключово значение за потенциалните инвеститори, тъй като ще им позволи да разгледат набързо правилата за производство по несъстоятелност в дадена държава членка. Той следва да съдържа достатъчно обяснения, за да може читателят да разбере информацията в него, без да се налага да прибегва до други документи. Основният информационен документ следва да включва по-специално практическа информация за задействането на производството по несъстоятелност, както и за действията, които трябва да се предприемат, за да се поиска образуване на производство по несъстоятелност или да се предяви вземане.
- (59) За да се гарантират еднакви условия за прилагане на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета.
- (60) Тъй като целите на настоящата директива не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, поради това че разликите между националните рамки относно несъстоятелността ще продължат да създават пречки пред свободното движение на капитали и свободата на установяване, но могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.

- (61) Настоящата директива защита основните права и съблюдава принципите, признати с Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално правото на зачитане на личния и семейния живот (член 7 от Хартата), правото на защита на личните данни (член 8 от Хартата), свободата при избор на професия и правото на труд (член 15 от Хартата), свободата на стопанската инициатива (член 16 от Хартата), правото на собственост (член 17 от Хартата), правото на информиране и консултиране на работниците (член 27 от Хартата), както и правото на справедлив съдебен процес (член 47, втора алинея от Хартата).
- (62) По отношение на обработването на лични данни за целите на настоящата директива се прилага Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета³⁸. По отношение на обработването на лични данни от институциите и органите на Съюза за целите на настоящата директива се прилага Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета³⁹.
- (63) В съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните, който прие становище на [СП: да се добави датата на публикуването],

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Дял I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и приложно поле

1. С настоящата директива се определят общи правила за:
- а) отменителните искове;
 - б) проследяването на активите, принадлежащи към масата на несъстоятелността;
 - в) производствата по предварително договорена продажба;
 - г) задължението на директорите да подават искане за образуване на производство по несъстоятелност;

³⁸ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

³⁹ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

- д) опростените производства по ликвидация за микропредприятия;
- е) комитета на кредиторите;
- ж) изготвянето от държавите членки на основен информационен документ относно определени елементи на националното им законодателство в областта на производствата по несъстоятелност.

2. Настоящата директива не се прилага към производствата, посочени в параграф 1 от настоящия член, засягащи длъжници, които са:

- а) застрахователни предприятия или презастрахователни предприятия съгласно определението в член 13, точки 1 и 4 от Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета;
- б) кредитни институции съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета;
- в) инвестиционни посредници или предприятия за колективно инвестиране съгласно определението в член 4, параграф 1, точки 2 и 7 от Регламент (ЕС) № 575/2013;
- г) централни контрагенти съгласно определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета;
- д) централни депозитари на ценни книжа съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета;
- е) други финансови институции и субекти, посочени в член 1, параграф 1, първа алинея от Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета;
- ж) публични органи съгласно националното право;
- з) физически лица, с изключение на предприемачи и — по отношение на процедурите за опрощаване на задължения — учредителите, собствениците или членовете на длъжници микропредприятия с неограничена отговорност, които носят лична отговорност за дълговете на длъжника.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- а) „синдик“ означава специалист, назначен от съдебен или административен орган в производства по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения, съгласно посоченото в член 26 от Директива (ЕС) 2019/1023;

- б) „съд“ означава съдебният орган на държава членка;
- в) „компетентен орган“ означава съдебен или административен орган на държава членка, който отговаря за провеждането или надзора, или и двете, на опростени производства по ликвидация в съответствие с дял VI от настоящата директива;
- г) „централизираните регистри на банковите сметки“ означава централизираните автоматизирани механизми, като например централните регистри или централните електронни системи за извличане на данни, създадени в съответствие с член 32а, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/849;
- д) „регистър на действителните собственици“ означава националните централни регистри на информацията за действителните собственици, посочена в членове 30 и 31 от Директива (ЕС) 2015/849;
- е) „правно действие“ означава всяко човешко поведение, включително бездействие, което поражда правни последици;
- ж) „подлежащ на изпълнение договор“ означава договор между длъжник и един или повече контрагенти, съгласно който страните продължават да имат все още неизпълнени задължения към момента на образуване на производство по несъстоятелност в етапа на осребряване в дял IV;
- з) „тест за висшия интерес на кредиторите“ означава тестът, при който никой кредитор няма да бъде в по-неблагоприятно положение при осребряване в рамките на производство по предварително договорена продажба в сравнение с положението, в което този кредитор щеше да се намери, в случай че при осребряване по части се прилага обичайният ред на приоритетите при осребряване;
- и) „междинно финансиране“ означава всяка нова финансова помощ, предоставена от съществуващ или нов кредитор, която включва, най-малкото, финансова помощ по време на производство по предварително договорена продажба и която е разумна и незабавно необходима за продължаване на стопанската дейност на длъжника или на част от нея или за запазване или увеличаване на стойността на тази стопанска дейност;
- й) „микропредприятие“ означава микропредприятие по смисъла на приложението към Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията;
- к) „микропредприятие с неограничена отговорност“ означава микропредприятие със или без отделна юридическа правосубектност и без защита с ограничена отговорност на който и да е от неговите учредители, собственици или членове;
- л) „предприемач“ означава предприемач съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 9 от Директива (ЕС) 2019/1023;
- м) „пълно опрощаване на задължения“ означава ситуацията, при която: i) принудителното събиране на непогасени подлежащи на опрощаване

задължения срещу предприемачи или срещу физически лица, които са учредители, собственици или членове на микропредприятие с неограничена отговорност и носят лична отговорност за дълговете на микропредприятието, не се допуска или ii) непогасените подлежащи на опрощаване задължения като такива се отменят като част от опростеното производство по ликвидация;

- н) „план за погасяване“ означава програма за плащания на определени суми на определени дати към кредитори от физическо лице, което се ползва от пълно опрощаване на задълженията, или план, определящ периодични преводи към кредиторите на определена част от разполагаемия доход на съответното физическо лице през периода на опрощаване на задълженията;
- о) „комитет на кредиторите“ означава представителен орган на кредиторите, назначен в съответствие с приложимото право в областта на производствата по несъстоятелност, с консултативни и други правомощия, определени в посоченото право;
- п) „производство по предварително договорена продажба“ означава ускорено производство по осребряване, което позволява продажбата на стопанската дейност на длъжника, изцяло или частично, като действащо предприятие на оферента с най-добрата оферта, с оглед на осребряването на активите на длъжника в резултат на установена неплатежоспособност на длъжника;
- р) „страна, тясно свързана с длъжника“ означава лица, включително юридически лица, които имат преференциален достъп до непублична информация за делата на длъжника.

Когато длъжникът е физическо лице, тясно свързаните страни включват по-специално:

- i) съпруга(та) или партньора(ката) на длъжника;
- ii) роднините по възходяща и низходяща линия и братята и сестрите на длъжника или на съпруга(та) или партньора(ката), както и съпрузите или партньорите на тези лица;
- iii) лицата, живеещи в домакинството на длъжника;
- iv) лицата, които работят за длъжника по трудов договор с достъп до непублична информация за делата на длъжника или които изпълняват по друг начин задачи, чрез които имат достъп до непублична информация за делата на длъжника, включително съветници, счетоводители или нотариуси;
- v) юридическите лица, в които длъжникът или едно от лицата, посочени в подточки i)–iv) от настоящата алинея, е член на административните, управителните или надзорните органи или изпълнява задължения, които осигуряват достъп до непублична информация за делата на длъжника.

Когато длъжникът е юридическо лице, тясно свързаните страни включват по-специално:

- i) всеки член на административните, управителните или надзорните органи на длъжника;
- ii) притежателите на собствен капитал с контролен дял в длъжника;
- iii) лицата, които изпълняват функции, подобни на тези, изпълнявани от лицата по подточка i);
- iv) лицата, които са тясно свързани в съответствие с втората алинея с лицата, изброени в подточки i), ii) и iii) от настоящата алинея.

Член 3

Релевантен момент във времето по отношение на тясната връзка

Моментът във времето за определяне на това дали дадена страна е тясно свързана с длъжника е:

- а) за целите на дял II — денят, в който правното действие, предмет на отменителен иск, е извършено, или три месеца преди извършването на правното действие;
- б) за целите на дял IV — денят, в който започва подготвителният етап, или три месеца преди началото на подготвителния етап.

Дял II

ОТМЕНИТЕЛНИ ИСКОВЕ

Глава 1

Общи разпоредби относно отменителните иски

Член 4

Общи предпоставки за отменителните иски

Държавите членки гарантират, че правните действия, които са извършени преди образуването на производство по несъстоятелност във вреда на кредиторите на несъстоятелността, могат да бъдат обявени за нищожни при условията, предвидени в глава 2 от настоящия дял.

Член 5

Връзка с националните разпоредби

Настоящата директива не възпрепятства държавите членки да приемат или запазват разпоредби, свързани с нищожността, унищожаемостта или неприложимостта на правни действия, които са във вреда на кредиторите на несъстоятелността в контекста на производство по несъстоятелност, когато тези разпоредби осигуряват по-голяма защита на кредиторите на несъстоятелността в сравнение с разпоредбите, предвидени в глава 2 от настоящия дял.

Глава 2

Специални условия за отменителните иски

Член 6

Преференции

1. Държавите членки гарантират, че правните действия, които облагодетелстват кредитор или група кредитори чрез удовлетворяване, обезпечаване или по какъвто и да е друг начин, могат да бъдат обявени за нищожни, ако са извършени:
 - а) в срок от три месеца преди подаването на искането за образуване на производство по несъстоятелност, при условие че длъжникът не е бил в състояние да плати своите задължения с настъпил падеж; или
 - б) след подаването на искането за образуване на производство по несъстоятелност.

Когато няколко лица са подали искане за образуване на производство по несъстоятелност срещу един и същ длъжник, за начало на тримесечния срок по първа алинея, буква а) се смята моментът на подаване на първото допустимо искане.

2. Ако дължимо вземане на кредитор е било удовлетворено или обезпечено по надлежния начин, държавите членки гарантират, че правното действие може да бъде обявено за нищожно само ако:
 - а) са изпълнени условията, предвидени в параграф 1; и
 - б) този кредитор е знаел или е трябвало да знае, че длъжникът не е бил в състояние да плати своите задължения с настъпил падеж или че е подадено искане за образуване на производство по несъстоятелност.

Знанието на кредитора, посочено в първа алинея, буква б), се презюмира, ако кредиторът е бил страна, тясно свързана с длъжника.

3. Чрез дерогация от параграфи 1 и 2 държавите членки гарантират, че следните правни действия не могат да бъдат обявени за нищожни:
- а) правните действия, извършвани пряко срещу справедливо възнаграждение в полза на масата на несъстоятелността;
 - б) плащанията по менителници или чекове, когато правото, което урежда менителниците или чековете, изключва вземанията на получателя, произтичащи от менителницата или чека, срещу други длъжници по менителницата или чека, като например джиранти, издателя на менителницата или чека или платеца, ако получателят откаже плащането на длъжника;
 - в) правните действия, които не са предмет на отменителни иски в съответствие с Директива 98/26/ЕО и Директива 2002/47/ЕО.

Държавите членки гарантират, че когато става въпрос за плащания по менителници или чекове съгласно посоченото в първа алинея, буква б), сумата, платена по менителницата или чека, се възстановява от последния джирант или, ако последният е поставил джирото върху менителницата за сметка на трета страна, от тази страна, ако последният джирант или третата страна са знаели или е трябвало да знаят, че длъжникът не е бил в състояние да плати своите задължения с настъпил падеж или че към момента на джиросване на менителницата или на предприемане на действия тя да бъде джиросана е подадено искане за образуване на производство по несъстоятелност. Това знание се презюмира, ако последният джирант или третата страна са били страна, тясно свързана с длъжника.

Член 7

Правни действия, за които не е получено възнаграждение или е получено явно неподходящо възнаграждение

1. Държавите членки гарантират, че правните действия на длъжника, за които не е получено възнаграждение или е получено явно неподходящо възнаграждение, могат да бъдат обявени за нищожни, ако са извършени в срок от една година преди подаването на искането за образуване на производство по несъстоятелност или след подаването на такова искане.
2. Параграф 1 не се прилага за подаръците и даренията със символична стойност.
3. Когато няколко лица са подали искане за образуване на производство по несъстоятелност срещу един и същ длъжник, за начало на едногодишния срок по параграф 1 се смята моментът на подаване на първото допустимо искане.

Член 8

Правни действия, които са умишлено във вреда на кредиторите

1. Държавите членки гарантират, че правните действия, чрез които длъжникът умишлено е причинил вреда на кредиторите на несъстоятелността, могат да бъдат обявени за нищожни, когато са изпълнени следните две условия:
 - а) тези действия са извършени или в срок от четири години преди подаването на искането за образуване на производство по несъстоятелност, или след подаването на такова искане;
 - б) другата страна по правното действие е знаела или е трябвало да знае за намерението на длъжника да причини вреда на кредиторите на несъстоятелността.

Знанието, посочено в първа алинея, буква б), се презюмира, ако другата страна по правното действие, е била страна, тясно свързана с длъжника.
2. Когато няколко лица са подали искане за образуване на производство по несъстоятелност срещу един и същ длъжник, за начало на четиригодишния срок по параграф 1, първа алинея, буква а) се смята моментът на подаване на първото допустимо искане.

Глава 3

Последици от отменителните иски

Член 9

Общи последици

1. Държавите членки гарантират, че вземанията, правата или задълженията, произтичащи от правни действия, които са обявени за нищожни съгласно глава 2 от настоящия дял, не могат да бъдат използвани за удовлетворяване от съответната маса на несъстоятелността.
2. Държавите членки гарантират, че страната, получила полза от правното действие, което е било обявено за нищожно, е длъжна да обезщети изцяло съответната маса на несъстоятелността за вредата, причинена на кредиторите от това правно действие.

Обстоятелството, че обогатяването, произтичащо от обявеното за нищожно правно действие, вече не е налице в имуществото на страната, получила полза от това правно действие („загуба на обогатяването“), може да бъде приведено само ако тази страна нито е познавала, нито е трябвало да познава обстоятелствата, на които се основава отменителният иск.
3. Държавите членки гарантират, че давностният срок за всички вземания, произтичащи от правното действие, което може да бъде обявено за нищожно, срещу другата страна е три години, считано от датата на образуване на производството по несъстоятелност.

4. Държавите членки гарантират, че иск за получаване на пълно обезщетение съгласно параграф 2, първа алинея може да бъде прехвърлен на кредитор или на трета страна.
5. Държавите членки гарантират, че страната, която е била задължена да обезщети масата на несъстоятелността съгласно параграф 2, първа алинея, не може да прихване това задължение с вземанията си от масата на несъстоятелността.
6. Настоящият член не засяга исковете, основани на общото гражданско и търговско право за обезщетение за вреди, претърпени от кредиторите в резултат на правно действие, което може да бъде обявено за нищожно.

Член 10

Последици за страната, получила полза от правното действие, обявено за нищожно

1. Държавите членки гарантират, че ако и доколкото страната, получила полза от правното действие, обявено за нищожно, обезщети масата на несъстоятелността за вредата, причинена от това правно действие, всяко вземане на тази страна, удовлетворено чрез това правно действие, се възстановява.
2. Държавите членки гарантират, че всяка насрещна престация на страната, която се е възползвала от обявеното за нищожно правно действие, извършено след или незабавно в замяна на престацията от страна на длъжника съгласно посоченото правно действие, се възстановява от масата на несъстоятелността, доколкото насрещната престация все още е налична в масата на несъстоятелността във форма, която може да се различава от останалата част от масата на несъстоятелността, или масата на несъстоятелността все още е обогатена с нейната стойност.

Във всички случаи, които не са обхванати от първата алинея, страната, която е получила полза от правното действие, което е било обявено за нищожно, може да предяви иск за обезщетение за насрещната престация. За целите на реда на вземанията в производството по несъстоятелност се смята, че това вземане е възникнало преди образуването на производството по несъстоятелност.

Член 11

Отговорност на трети лица

1. Държавите членки гарантират, че правата, предвидени в член [9](#), са противопоставими на наследник или друг универсален правоприемник на страната, която се е възползвала от правното действие, което е било обявено за нищожно.
2. Държавите членки гарантират, че правата, предвидени в член [9](#), са също така противопоставими на всеки отделен правоприемник на другата страна по

обявеното за нищожно правно действие, ако е изпълнено едно от следните условия:

- а) правоприемникът е придобил актива срещу никакво възнаграждение или срещу явно неподходящо възнаграждение;
- б) правоприемникът е знаел или е трябвало да знае обстоятелствата, на които се основава отменителният иск.

Знанието, посочено в първа алинея, буква б), се презюмира, ако отделният правоприемник е страна, тясно свързана със страната, която се е възползвала от правното действие, което е било обявено за нищожно.

Член 12

Връзка с други инструменти

1. Разпоредбите на настоящия дял не засягат членове 17 и 18 от Директива (ЕС) 2019/1023.

Дял III

ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА АКТИВИ, ПРИНАДЛЕЖАЩИ КЪМ МАСАТА НА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТТА

Глава 1

Достъп на определените съдилища до информация за банкови сметки

Член 13

Определени съдилища

1. Всяка държава членка определя измежду своите съдилища, компетентни да разглеждат дела, свързани с производства по преструктуриране, несъстоятелност или опрощаване на задължения, съдилищата, които са оправомощени да имат достъп до и да правят справки в нейния национален централизиран регистър на банковите сметки, създаден съгласно член 32а от Директива (ЕС) 2015/849 („определени съдилища“).
2. Всяка държава членка уведомява Комисията за определените от нея съдилища до [6 месеца от датата на транспониране], както и уведомява Комисията за всяка промяна в тях. Комисията публикува уведомленията в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Достъп до информация за банковите сметки и търсене на такава информация от страна на определените съдилища

1. Държавите членки гарантират, че по искане на синдика, назначен по текущо производство по несъстоятелност, определените съдилища имат правомощието за достъп до и търсене, пряко и незабавно, на информацията за банковите сметки, посочена в член 32а, параграф 3 от Директива (ЕС) 2015/849, когато това е необходимо за целите на идентифицирането и проследяването на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността на длъжника в това производство, включително тези, които са предмет на отменителни иски.
2. Държавите членки гарантират, че по искане на синдика, назначен по текущо производство по несъстоятелност, определените съдилища имат правомощието за достъп до и търсене, пряко и незабавно, на информацията за банкови сметки в други държави членки, достъпна чрез единната точка за достъп на регистрите на банковите сметки (РБС), създадена съгласно член XX от Директива (ЕС) YYYY/XX [*Служба за публикации: новата Директива относно борбата с изпирането на пари*], когато това е необходимо за целите на идентифицирането и проследяването на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността на длъжника по посоченото производство, включително тези, които са предмет на отменителни иски.
3. Допълнителната информация, която държавите членки считат за съществена и включват в централизираните регистри на банковите сметки съгласно член 32а, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/849, не е достъпна и не позволява търсене от определените съдилища.
4. За целта на параграфи 1 и 2 достъпът и търсенето се считат за преки и незабавни, наред с другото, когато националните органи, управляващи централизираните регистри на банковите сметки, предават бързо на определените съдилища информацията за банковите сметки чрез автоматизиран механизъм, при условие че никоя посредническа институция не може да окаже въздействие върху исканите данни или информацията, която трябва да бъде предоставена.

Условия за достъп и за търсене от определените съдилища

1. Достъпът до и търсенето на информация за банкови сметки в съответствие с член [14](#) се извършват само за всеки отделен случай от служителите на всяко определено съдилище, които са специално назначени и оправомощени да изпълняват тези задачи.
2. Държавите членки гарантират, че:
 - а) служителите на определените съдилища съблюдават високи професионални стандарти по отношение на поверителността и защитата на данните и че са с висока почтеност и притежават подходящи умения;

- б) са въведени технически и организационни мерки, за да се гарантира сигурността на данните в съответствие с високи технологични стандарти за целите на упражняването от определените съдилища на правомощието за достъп до и търсене на информация за банкови сметки в съответствие с член [14](#).

Член 16

Наблюдение на достъпа и търсенето от определените съдилища

1. Държавите членки предвиждат, че органите, управляващи централизираните регистри на банковите сметки, гарантират, че се съхраняват записи за всеки достъп и търсене от страна на определените съдилища на информация за банкови сметки. Тези записи съдържат по-специално информация за следното:
 - а) референтен номер на преписката;
 - б) датата и часа на запитването или търсенето;
 - в) вида на данните, използвани за извършване на запитването или търсенето;
 - г) уникалните идентификатори на резултатите;
 - д) наименованието на определения съд, който прави проверка в регистъра;
 - е) уникалния идентификатор на потребител на служителя на определения съд, който е отправил запитването или е извършил търсенето, и когато е приложимо, на съдията, който е разпоредил запитването или търсенето, и доколкото е възможно, уникалния идентификатор на потребител на получателя на резултатите от запитването или търсенето.
2. Органите, управляващи централизираните регистри на банковите сметки, проверяват редовно записите, посочени в параграф 1.
3. Записите, посочени в параграф 1, се използват само за наблюдение на спазването на настоящата директива и задълженията, произтичащи от приложимите правни инструменти на Съюза в областта на защитата на данните. Наблюдението включва проверка на допустимостта на искането и законосъобразността на обработването на лични данни, както и дали са гарантирани целостта и поверителността на личните данни. Записите се защитават с подходящи мерки срещу неразрешен достъп и се заличават пет години след създаването им, освен ако са необходими за процедури за наблюдение, които са в ход.

Глава 2

Достъп на синдиците до информация относно действителните собственици

Член 17

Достъп на синдиците до информация относно действителните собственици

1. Държавите членки гарантират, че когато синдиците идентифицират и проследяват активи, които са от значение за производството по несъстоятелност, за което са назначени, те имат своевременно достъп до информацията, посочена в член 30, параграф 5, втора алинея и член 31, параграф 4, втора алинея от Директива (ЕС) 2015/849, която се съхранява в регистрите на действителните собственици, създадени в държавите членки, и е достъпна чрез системата за взаимно свързване на регистрите на действителните собственици, създадена в съответствие с член 30, параграф 10 и член 31, параграф 9 от Директива (ЕС) 2015/849.
2. Достъпът на синдиците до информацията в съответствие с параграф 1 от настоящия член представлява законен интерес, когато е необходим за идентифицирането и проследяването на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността на длъжника в текущо производство по несъстоятелност, и е ограничен до следната информация:
 - а) името, месеца, годината на раждане, държавата на пребиваване и гражданството на законния собственик;
 - б) естеството и размера на притежаваното действително участие.

Глава 3

Достъп на синдиците до националните регистри на активите

Член 18

Достъп на синдиците до националните регистри на активите

1. Държавите членки гарантират, че синдиците, независимо от държавата членка, в която са назначени, имат пряк и бърз достъп до националните регистри на активите, изброени в приложението, намиращи се на тяхна територия, когато има такива.
2. По отношение на достъпа до националните регистри на активите, изброени в приложението, всяка държава членка гарантира, че синдиците, назначени в друга държава членка, не подлежат на условия за достъп, които са *de jure* или

de facto по-неблагоприятни от условията, предоставени на назначените във въпросната държава членка синдици.

Дял IV

ПРОИЗВОДСТВО ПО ПРЕДВАРИТЕЛНО ДОГОВОРЕНА ПРОДАЖБА

Глава 1

Общи разпоредби

Член 19

Производство по предварително договорена продажба

1. Държавите членки гарантират, че производството по предварително договорена продажба се състои от следните два последователни етапа:
 - а) подготвителния етап, чиято цел е да се намери подходящ купувач за стопанската дейност на длъжника или за част от нея;
 - б) етапа на осребряване, който има за цел да се одобри и извърши продажбата на стопанската дейност на длъжника или на част от нея и да се разпределят постъпленията между кредиторите.
2. Производството по предварително договорена продажба отговаря на условията, определени в настоящия дял. По отношение на всички други въпроси, включително реда на вземанията и правилата за разпределяне на постъпленията, държавите членки прилагат националните разпоредби относно производствата по ликвидация, при условие че те са съвместими с правото на Съюза, включително с правилата, предвидени в настоящия дял.

Член 20

Връзка с други правни актове на Съюза

1. Етапът на осребряване, посочен в член [19](#), параграф 1, се счита за производство по несъстоятелност съгласно определението в член 2, точка 4 от Регламент (ЕС) 2015/848.

Наблюдателите, посочени в член [22](#), могат да се считат за синдици съгласно определението в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2015/848.

2. За целите на член 5, параграф 1 от Директива 2001/23/ЕО на Съвета⁴⁰ етапът на осребряване се счита за производство по фалит или несъстоятелност, образувано с оглед на осребряването на активите на прехвърлителя под надзора на компетентен публичен орган.

Член 21

Компетентност при производство по предварително договорена продажба

Съдът, който е компетентен при производство по предварително договорена продажба, има изключителна компетентност по въпросите, свързани с обхвата и последиците от продажбата на стопанската дейност на длъжника или на част от нея в рамките на производство по предварително договорена продажба по отношение на дълговете и пасивите, посочени в член [28](#).

Глава 2

Подготвителен етап

Член 22

Наблюдател

1. Държавите членки предвиждат, че по искане на длъжника съдът назначава наблюдател.

Назначаването на наблюдателя започва подготвителния етап, посочен в член [19](#), параграф 1.

2. Държавите членки гарантират, че наблюдателят:
 - а) документира и докладва за всеки етап от процеса на продажба;
 - б) обосновава защо счита, че процесът на продажба е конкурентен, прозрачен, справедлив и отговаря на пазарните стандарти;
 - в) препоръчва оферента с най-добрата оферта за приобретател по предварително договорената продажба в съответствие с член [30](#);
 - г) заявява дали смята, че най-добрата оферта не представлява явно нарушение на теста за висшия интерес на кредиторите.

⁴⁰ Директива 2001/23/ЕО на Съвета от 12 март 2001 г. относно сближаването на законодателствата на държавите членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности (ОВ L 82, 22.3.2001 г., стр. 16).

Действията на наблюдателя, посочени в първата алинея, се извършват в писмена форма, като се предоставят своевременно и в цифров формат на всички страни, участващи в подготвителния етап.

3. Държавите членки гарантират, че като наблюдател могат да бъдат назначавани само лицата, които отговарят на следните две условия:
 - а) отговарят на критериите за допустимост, приложими за синдиците в държавата членка, в която е образувано производството по предварително договорена продажба;
 - б) те могат действително да бъдат назначени за синдици в следващия етап на осребряване.
4. Държавите членки гарантират, че по време на подготвителния етап длъжникът запазва контрол над активите си и ежедневното управление на стопанската дейност.
5. Държавите членки гарантират, че възнаграждението на наблюдателя се изплаща:
 - а) от длъжника, когато не настъпва последващ етап на осребряване;
 - б) от масата на несъстоятелността като преференциален административен разход, когато настъпва последващ етап на осребряване.

Член 23

Спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение

Държавите членки гарантират, че по време на подготвителния етап, когато длъжникът е в ситуация на вероятност от неплатежоспособност или е неплатежоспособен в съответствие с националното право, длъжникът може да се възползва от спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение в съответствие с членове 6 и 7 от Директива (ЕС) 2019/1023, когато това улеснява безпроблемното и ефективно провеждане на производството по предварително договорена продажба. Наблюдателят се изслушва преди решението за спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение.

Член 24

Принципи, приложими към процеса на продажба

1. Държавите членки гарантират, че процесът на продажба, извършван по време на подготвителния етап, е конкурентен, прозрачен, справедлив и отговаря на пазарните стандарти.
2. Когато процесът на продажба води само до една обвързваща оферта, тази оферта се счита, че отразява пазарната цена на стопанската дейност.

3. Държавите членки могат да се отклонят от параграф 1 само когато съдът провежда публичен търг в етапа на осребряване в съответствие с член [26](#). В този случай член [22](#), параграф 2, буква б) не се прилага.

Глава 3

Етап на осребряване

Член 25

Назначаване на синдика

Държавите членки гарантират, че при образуването на етапа на осребряване съдът назначава за синдик наблюдателя по член [22](#).

Член 26

Разрешение за продажба на стопанската дейност на длъжника или на част от нея

1. Държавите членки гарантират, че при образуването на етапа на осребряване съдът разрешава продажбата на стопанската дейност на длъжника или на част от нея на приобретателя, предложен от наблюдателя, при условие че последният е издал становище, потвърждаващо, че процесът на продажба, протекъл през подготвителния етап, е отговарял на изискванията, определени в член [22](#), параграфи 2 и 3, както и в член [24](#), параграфи 1 и 2.

Съдът не разрешава продажбата, когато не са изпълнени изискванията, предвидени в член [22](#), параграфи 2 и 3, както и в член [24](#), параграфи 1 и 2. Държавите членки гарантират, че в последния случай съдът продължава с производството по несъстоятелност.

2. В случай че държавите членки прилагат член [24](#), параграф 3, публичният търг, посочен в тази разпоредба, продължава не повече от четири седмици и започва в срок от две седмици от образуването на етапа на осребряване. Избраната от наблюдателя оферта се използва като първоначална оферта в публичния търг. Държавите членки гарантират, че защитните мерки, предоставени на първоначалния оферент по време на подготвителния етап, като например възстановяване на разходите или таксите за разделяне, са съизмерими и пропорционални и не възпират потенциално заинтересованите страни да оферират през етапа на осребряване.

Член 27

Прехвърляне или прекратяване на подлежащи на изпълнение договори

1. Държавите членки гарантират, че на приобретателя на стопанската дейност на длъжника или на част от нея се прехвърлят подлежащите на изпълнение договори, които са необходими за продължаване на стопанската дейност на

длъжника и чието спиране би довело до спиране на стопанската дейност. За прехвърлянето не се изисква съгласието на контрагента или контрагентите на длъжника.

Първата алинея не се прилага, ако приобретателят на стопанската дейност на длъжника или на част от нея е конкурент на контрагента или контрагентите на длъжника.

2. Държавите членки гарантират, че съдът може да реши да прекрати подлежащите на изпълнение договори, посочени в параграф 1, първа алинея, при условие че се прилага едно от следните условия:
 - а) прекратяването е в интерес на стопанската дейност на длъжника или на част от нея;
 - б) подлежащият на изпълнение договор съдържа задължения за обществена услуга, за които контрагентът е публичен орган и приобретателят на стопанската дейност на длъжника или на част от нея не изпълнява техническите и правните задължения за извършване на услугите, предвидени в този договор.

Първа алинея, буква а) не се прилага за подлежащи на изпълнение договори, свързани с лицензи за права на интелектуална и индустриална собственост.

3. Правото, приложимо към прехвърлянето или прекратяването на подлежащи на изпълнение договори, е правото на държавата членка, в която е открит етапът на осребряване.

Член 28

Дългове и пасиви на стопанската дейност, придобита чрез производството по предварително договорена продажба

Държавите членки гарантират, че приобретателят придобива стопанската дейност на длъжника или част от нея без дългове и пасиви, освен ако приобретателят изрично се съгласи да поеме дълговете и пасивите на стопанската дейност или на част от нея.

Член 29

Специални правила относно суспензивното действие на жалбите

1. Държавите членки гарантират, че обжалването на решения на съда, свързани с разрешаването или извършването на продажбата на стопанската дейност на длъжника или на част от нея, може да има суспензивно действие само при условие че жалбоподателят предостави обезпечение, което е достатъчно за покриване на потенциалните вреди, причинени от спирането на продажбата.
2. Държавите членки гарантират, че съдът, който разглежда жалбата, има право да освободи изцяло или частично физическо лице жалбоподател от

предоставянето на обезпечение, ако счита това освобождаване за целесъобразно с оглед на обстоятелствата по конкретния случай.

Глава 4

Разпоредби от значение и за двата етапа на производството по предварително договорена продажба

Член 30

Критерии за избор на най-добрата оферта

Държавите членки гарантират, че критериите за избор на най-добрата оферта в производството по предварително договорена продажба са същите като критериите, използвани за избор между конкуриращи се оферти в производство по ликвидация.

Член 31

Гражданска отговорност на наблюдателя и на синдика

Държавите членки гарантират, че наблюдателят и синдикът носят отговорност за вредите, които с неизпълнението на задълженията си по настоящия дял са причинили на кредиторите и третите страни, засегнати от производството по предварително договорена продажба.

Член 32

Страни, тясно свързани с длъжника в процеса на продажба

1. Държавите членки гарантират, че тясно свързаните с длъжника страни отговарят на условията за придобиване на стопанската дейност на длъжника или на част от нея, при условие че са изпълнени всички изброени по-долу условия:
 - а) своевременно оповестяват на наблюдателя и на съда връзката си с длъжника;
 - б) другите страни в процеса на продажба получават съответна информация за съществуването на страни, тясно свързани с длъжника, и за тяхната връзка с последния;
 - в) на страните, които не са тясно свързани с длъжника, се предоставя достатъчно време да представят оферта.

Държавите членки могат да предвидят, че когато се докаже, че задължението за оповестяване, посочено в първа алинея, буква а), е било нарушено, съдът отменя ползите, посочени в член [28](#).

2. Когато офертата, представена от страна, тясно свързана с длъжника, е единствената съществуваща оферта, държавите членки въвеждат допълнителни гаранции за разрешаването и изпълнението на продажбата на стопанската дейност на длъжника или на част от нея. Тези гаранции включват поне задължението на наблюдателя и на синдика да отхвърлят офертата на страната, която е тясно свързана с длъжника, ако офертата не минава теста за висшия интерес на кредиторите.

Член 33

Мерки за максимално увеличаване на стойността на стопанската дейност на длъжника или на част от нея

1. Когато е необходимо междинно финансиране, държавите членки гарантират, че:
- а) наблюдателят или синдикът предприема необходимите стъпки за получаване на междинно финансиране при възможно най-ниски разходи;
 - б) лицата, предоставящи междинно финансиране, имат правото да получат плащане с приоритет в контекста на последващи производства по несъстоятелност спрямо други кредитори, чиито вземания в противен случай биха били с предимство или равностойни;
 - в) за да се осигури възстановяване, на лицата, предоставящи междинно финансиране, може да бъде предоставено обезпечение спрямо постъпленията от продажбата;
 - г) допустимо е междинното финансиране да бъде прихванато от цената, която трябва да бъде изплатена съгласно спечелилата оферта, когато то е предоставено от заинтересуваните оференти.
2. Държавите членки гарантират, че на оферентите не се предоставя право на предпочтително изкупуване.
3. Държавите членки гарантират, че когато стопанската дейност, предмет на производството по предварително договорена продажба, е обременена с обезпечения, кредиторите, които са бенефициери на тези обезпечения, могат да прихванат тези вземания от своята оферта единствено ако стойността на тези вземания е значително под пазарната стойност на стопанската дейност.

Член 34

Защита на интересите на кредиторите

1. Държавите членки гарантират, че кредиторите, както и притежателите на капитал в стопанската дейност на длъжника, имат право да бъдат изслушани от съда преди разрешаването или извършването на продажбата на стопанската дейност на длъжника или на част от нея.

Държавите членки определят подробни правила, за да гарантират ефективността на правото на изслушване съгласно първата алинея.

2. Чрез дерогация от параграф 1 държавите членки могат по закон да не предоставят правото на изслушване на:
 - а) кредиторите или притежателите на капитал, които няма да получат никакво плащане или няма да запазят участие според обичайния ред на приоритетите при осребряване съгласно националното законодателство;
 - б) кредиторите по подлежащи на изпълнение договори, чиито вземания срещу длъжника са възникнали преди разрешаването на продажбата на стопанската дейност на длъжника или на част от нея и за които се предполага, че трябва да бъдат изплатени изцяло съгласно условията на офертата за предварително договорена продажба.
3. Държавите членки гарантират, че обезпеченията се освобождават при производството по предварително договорена продажба при същите изисквания, които биха се прилагали при производството по ликвидация.
4. Държавите членки, в които за освобождаването на обезпеченията се изисква съгласието на притежателите на обезпечени вземания в рамките на производство по ликвидация, могат да се отклонят от изискването на такова съгласие, при условие че обезпеченията се отнасят до активи, които са необходими за продължаване на ежедневната дейност на длъжника или на част от нея, и е изпълнено едно от следните условия:
 - а) кредиторите на обезпечени вземания не успяват да докажат, че офертата за предварително договорена продажба не минава теста за висшия интерес на кредиторите;
 - б) кредиторите на обезпечени вземания не са подали (пряко или чрез трета страна) алтернативна обвързваща оферта за придобиване, която да позволява на масата на несъстоятелността да получи по-добро възстановяване, отколкото офертата за предварително договорена продажба.

Член 35

Въздействие на процедурите в областта на конкурентното право върху графика или успешния резултат от офертата

1. Държавите членки гарантират, че когато съществува значителен риск от забавяне, произтичащо от процедура, основана на конкурентното право, или от отрицателно решение на орган за защита на конкуренцията във връзка с оферта, представена в хода на подготвителния етап, наблюдателят улеснява представянето на алтернативни оферти.
2. Държавите членки гарантират, че наблюдателят може да получава информация относно приложимите процедури в областта на конкурентното право и резултатите от тях, които могат да повлияят на графика или успешния резултат

от офертата, по-специално чрез оповестяване на информация от оферентите или чрез получаване на разрешение за обмен на информация с органите за защита на конкуренцията, когато е приложимо. В това отношение наблюдателят е обвързан със задължение за пълна поверителност.

3. Държавите членки гарантират, че когато дадена оферта води до значителен риск от забавяне съгласно параграф 1, тази оферта може да не бъде взета под внимание, при условие че се прилагат и двете условия по-долу:
 - а) тази оферта не е единствената съществуваща оферта;
 - б) забавянето на приключването на предварително договорената продажба на стопанската дейност със съответния оферент ще доведе до вреда за стопанската дейност на длъжника или за част от нея.

Дял V

ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА ДИРЕКТОРИТЕ ДА ПОИСКАТ ОБРАЗУВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ

Член 36

Задължение за отправяне на искане за образуване на производство по несъстоятелност

Държавите членки гарантират, че когато дадено юридическо лице изпадне в неплатежоспособност, неговите директори са задължени да подадат до съда искане за образуване на производство по несъстоятелност не по-късно от 3 месеца, след като директорите са узнали или разумно може да се очаква, че са знаели, че юридическото лице е неплатежоспособно.

Член 37

Гражданска отговорност на директорите

1. Държавите членки гарантират, че директорите на неплатежоспособното юридическо лице носят отговорност за вредите, понесени от кредиторите в резултат на неспазването от страна на директорите на задължението, предвидено в член [36](#).
2. Параграф 1 не засяга националните правила относно гражданската отговорност за нарушаване на задължението на директорите да подадат искане за образуване на производство по несъстоятелност, както е посочено в член [36](#), които са по-строги по отношение на директорите.

Дял VI

ЛИКВИДАЦИЯ НА НЕПЛАТЕЖОСПОСОБНИ МИКРОПРЕДПРИЯТИЯ

Глава 1

Общи правила

Член 38

Правила за ликвидация на микропредприятия

1. Държавите членки гарантират, че микропредприятията, когато са неплатежоспособни, имат достъп до опростени производства по ликвидация, които отговарят на разпоредбите, предвидени в настоящия дял.
2. Микропредприятие се счита за неплатежоспособно за целите на опростените производства по ликвидация, когато като цяло то не е в състояние да изплати дълговете си при настъпване на падежа им. Държавите членки определят условията, при които се счита, че дадено микропредприятие като цяло не е в състояние да изплати дълговете си при настъпване на падежа им, и гарантират, че тези условия са ясни, прости и лесно установими от съответното микропредприятие.
3. Образуването и провеждането на опростено производство по ликвидация не може да бъде отказано на основание, че длъжникът няма активи или активите му не са достатъчни за покриване на разходите по опростеното производство по ликвидация.
4. Държавите членки гарантират, че разходите за опростеното производство по ликвидация са покрити в ситуациите, посочени в параграф 3.

Член 39

Синдик

Държавите членки гарантират, че при опростено производство по ликвидация синдик може да бъде назначен само ако са изпълнени и двете условия по-долу:

- а) длъжникът, кредитор или група кредитори искат такова назначение;
- б) разходите за намесата на синдика могат да бъдат финансирани от масата на несъстоятелността или от страната, която е поискала назначаването.

Начини на комуникация

Държавите членки гарантират, че при опростеното производство по ликвидация цялата комуникация между компетентния орган и когато е приложимо, синдика, от една страна, и страните по това производство, от друга страна, може да се извършва чрез електронни средства в съответствие с член 28 от Директива (ЕС) 2019/1023.

Глава 2

Образуване на опростено производство по ликвидация

Член 41

Искане за образуване на опростено производство по ликвидация

1. Държавите членки гарантират, че неплатежоспособните микропредприятия могат да подадат до компетентен орган искане за образуване на опростено производство по ликвидация.
2. Държавите членки гарантират, че всеки кредитор на неплатежоспособно микропредприятие може да подаде до компетентен орган искане за образуване на опростено производство по ликвидация срещу микропредприятието. На съответното микропредприятие се дава възможност да отговори на искането, като го оспори или даде съгласието си за него.
3. Държавите членки гарантират, че микропредприятията могат да подадат искане за образуване на опростено производство по ликвидация, като използват стандартен формуляр.
4. Стандартният формуляр, посочен в параграф 3, позволява включването, наред с другото, на следната информация:
 - а) ако микропредприятието е юридическо лице — наименование на длъжника, регистрационен номер, седалище или пощенски адрес, ако е различен от адреса на седалището;
 - б) ако микропредприятието е предприемач — име на длъжника, регистрационен номер, ако има такъв, и пощенски адрес или място и дата на раждане на длъжника, ако адресът е защитен;
 - в) списък на активите на микропредприятието;
 - г) име, адрес или други данни за контакт на кредиторите на микропредприятието, известни на микропредприятието към момента на подаване на искането;
 - д) списък на вземанията към микропредприятието, а за всяко вземане — неговия размер, като се посочват главницата и където е приложимо,

лихвите и датата, на която е възникнало, и датата, на която е станало изискуемо, ако е различна;

- е) ако се твърди, че е налице вещно обезпечение или запазване на правото на собственост по отношение на определено вземане, и ако това е така, кои активи са обхванати от обезпечението.
- 5. Комисията въвежда стандартния формуляр, посочен в параграф 3, чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 69, параграф 2.
- 6. Държавите членки гарантират, че когато искането за образуване на опростено производство по ликвидация е подадено от кредитор и микропредприятието е изразило съгласието си за образуването на производството, от микропредприятието се изисква да представи информацията, посочена в параграф 4, заедно с отговора, посочен в параграф 2 от настоящия член, когато има такъв.
- 7. Държавите членки гарантират, че когато искането за образуване на опростено производство по ликвидация е подадено от кредитор и компетентният орган образува това производство, въпреки че микропредприятието е оспорило или не е отговорило на искането, от микропредприятието се изисква да представи информацията, посочена в параграф 4 от настоящия член, не по-късно от две седмици след получаване на уведомлението за образуване.

Член 42

Решение относно искането за образуване на опростено производство по ликвидация

- 1. Държавите членки гарантират, че компетентният орган взема решение по искането за образуване на опростено производство по ликвидация не по-късно от две седмици след получаване на искането.
- 2. Образуването на опростено производство по ликвидация може да бъде отказано само ако е изпълнено едно или повече от следните условия:
 - а) длъжникът не е микропредприятие;
 - б) длъжникът не е неплатежоспособен съгласно член 38, параграф 2 от настоящата директива;
 - в) компетентният орган, пред който е подадено искането, не е компетентен по случая;
 - г) държавата членка, в която е подадено искането, няма международна компетентност по случая.
- 3. Държавите членки гарантират, че микропредприятието или всеки кредитор на микропредприятието може да обжалва пред съд решението по искането за образуване на опростено производство по ликвидация. Обжалването няма

суспензивно действие спрямо образуването на опростено производство по ликвидация и се разглежда в кратки срокове от съда.

Член 43

Длъжник, който е във владение на имуществото

1. Държавите членки гарантират, че при спазване на условията, предвидени в параграфи 2, 3 и 4, длъжниците, които имат достъп до опростено производство по ликвидация, запазват контрол върху своите активи и върху ежедневното управление на стопанската дейност.
2. Държавите членки гарантират, че когато е назначен синдик, компетентният орган посочва в решението за назначаване дали правата и задълженията за управление и разпореждане с активите на длъжника се прехвърлят на синдика.
3. Държавите членки определят обстоятелствата, при които компетентният орган може по изключение да реши да отнеме правото на длъжника да управлява активите си и да се разпорежда с тях. Това решение трябва да се основава на оценка на всеки отделен случай предвид на всички правни и фактически обстоятелства от значение.
4. Държавите членки гарантират, че когато длъжникът вече не притежава правото да управлява и да се разпорежда със своите активи и не е назначен синдик, се прилага едно от следните условия:
 - а) всяко решение на длъжника в този смисъл подлежи на одобрение от компетентния орган, или
 - б) компетентният орган възлага на кредитор правото да управлява и да се разпорежда с активите на длъжника.

Член 44

Спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение

1. Държавите членки гарантират, че длъжниците се ползват от спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение при решение на компетентния орган за образуване на опростено производство по ликвидация и до приключването на това производство.
2. Държавите членки могат да предвидят, че компетентният орган изключва, по искане на длъжника или кредитор, вземане от обхвата на спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение, когато са изпълнени следните две условия:
 - а) изпълнението няма вероятност да застраши оправданите правни очаквания на кредиторите на несъстоятелността; и
 - б) спирането ще ошети несправедливо кредитора по това вземане.

Публичност на образуването на опростено производство по ликвидация

1. Държавите членки гарантират, че информацията относно образуването на опростено производство по ликвидация се публикува в регистъра по несъстоятелност, посочен в член 24 от Регламент (ЕС) 2015/848, във възможно най-кратък срок след образуването.
2. Държавите членки гарантират, че компетентният орган незабавно информира длъжника и всички известни кредитори чрез индивидуални уведомления за образуването на опростено производство по ликвидация.

Обявлението включва по-специално:

- а) списък на вземанията към длъжника, посочени от длъжника;
- б) покана към кредитора да предяви вземания, които не са включени в списъка, посочен в буква а), или да поправи неверни данни по тези вземания не по-късно от 30 дни след получаване на уведомлението;
- в) декларация, че без по-нататъшни действия от страна на кредитора вземанията, включени в списъка, посочен в буква а), ще се считат за предявени от съответния кредитор.

Глава 3

Списък на вземанията и установяване на масата на несъстоятелността

Предявяване и приемане на вземания

1. Държавите членки гарантират, че вземанията срещу длъжника се считат за предявени без по-нататъшни действия от страна на съответните кредитори, когато тези вземания са посочени от длъжника в един от следните документи:
 - а) в искането му за образуване на опростено производство по ликвидация;
 - б) в отговора му на искането за образуване на такова производство, подадено от кредитор;
 - в) в подадения документ съгласно член 41, параграф 7.
2. Държавите членки гарантират, че всеки кредитор може да предяви вземания, които не се съдържат в документите, посочени в параграф 1, или да направи възражения или да изрази загриженост относно вземанията, включени в един от тези документи, в срок от 30 дни от публикуването в регистъра по

несъстоятелност на датата на образуване на опростеното производство по ликвидация или, в случай на известен кредитор, от получаването на индивидуалното уведомление, посочено в член [45](#), в зависимост от това коя от двете дати е по-късна.

3. Държавите членки гарантират, че при липса на възражения или загриженост, съобщени от кредитор в срока, посочен в параграф 2, вземане, включено в документите, посочени в параграф 1, се счита за безспорно и се приема окончателно, както е посочено в тях.
4. Държавите членки гарантират, че компетентният орган или, когато е назначен, синдикът може да приеме или да откаже приемането на вземания, предявени от кредитор, в допълнение към вземанията, посочени в параграф 1, в съответствие с параграф 2 и съответните критерии, определени от националното право.
5. Държавите членки гарантират, че оспорваните вземания се разглеждат своевременно от компетентния орган или от съд. Компетентният орган може да реши да продължи опростеното производство по ликвидация по отношение на безспорните вземания.

Член 47

Отменителни искиове

Държавите членки гарантират, че при опростено производство по ликвидация правилата относно отменителните искиове се прилагат, както следва:

- а) предявяването и принудителното изпълнение на отменителните искиове не е задължително, а се оставя на преценката на кредиторите или, когато е приложимо, на синдика;
- б) всяко решение на кредиторите да не започват отменителни искиове не засяга отговорността на длъжника съгласно гражданското или наказателното право, когато по-късно се установи, че съобщената от длъжника информация относно активи или задължения е била скрита или подправена;
- в) компетентният орган може да преобразува опростено производство по ликвидация в стандартно производство по несъстоятелност, когато провеждането на отменително производство в рамките на опростено производство по ликвидация няма да е възможно поради значимостта на вземанията, предмет на отменителното производство, по отношение на стойността на масата на несъстоятелността, както и поради очакваната продължителност на отменителното производство.

Член 48

Установяване на масата на несъстоятелността

1. Държавите членки гарантират, че компетентният орган или, когато е назначен, синдикът определя окончателния списък на активите, които съставляват масата на несъстоятелността, въз основа на списъка на активите, представен от длъжника, както е посочено в член 41, параграф 4, буква [в](#)), и на съответната допълнителна информация, получена след това.
2. Активите от масата на несъстоятелността включват активите, притежавани от длъжника към момента на образуване на опростеното производство по ликвидация, активите, придобити след подаване на искането за образуване на такова производство, и активите, възстановени чрез отменителни или други искове.
3. Държавите членки гарантират, че когато длъжникът е предприемач, компетентният орган или, ако е назначен, синдикът посочва кои активи са изключени от масата на несъстоятелността и следователно могат да бъдат задържани от длъжника.

Глава 4

Осребряване на активите и разпределение на постъпленията

Член 49

Решение относно процедурата, която да се използва

1. Държавите членки гарантират, че при опростено производство по ликвидация след установяването на масата на несъстоятелността и определянето на списъка на вземанията към длъжника компетентният орган:
 - а) пристъпва към осребряването на активите и разпределянето на постъпленията; или
 - б) взема решение за приключване на опростеното производство по ликвидация без осребряване на активите в съответствие с параграф 2.
2. Държавите членки гарантират, че компетентният орган може да вземе решение за незабавно приключване на опростеното производство по ликвидация без осребряване на активите само ако е изпълнено някое от следните условия:
 - а) в масата на несъстоятелността няма активи;
 - б) активите от масата на несъстоятелността са с толкова ниска стойност, че не са оправдани разходите или времето за тяхната продажба и за разпределянето на постъпленията;
 - в) видимата стойност на обременените с тежести активи е по-ниска от сумата, дължима на обезпечените кредитори, и компетентният орган счита, че е оправдано да се позволи на тези обезпечени кредитори да поемат активите.

3. Държавите членки гарантират, че когато компетентният орган пристъпва към осребряването на активите на длъжника, посочено в параграф 1, буква а), компетентният орган определя и начините за осребряване на активите. Други начини, различни от продажбата на активите на длъжника чрез електронен публичен търг, могат да бъдат избрани само ако използването им се счита за по-подходящо предвид естеството на активите или обстоятелствата по производството.

Член 50

Електронни тръжни системи за продажбата на активите на длъжника

1. Държавите членки гарантират създаването и поддържането на тяхна територия на една или няколко електронни тръжни платформи за целите на продажбата на активите от масата на несъстоятелността в рамките на опростено производство по ликвидация.

Държавите членки могат да предвидят, че за целите на продажбата на активите на длъжника ползвателите могат също така да отправят оферти за закупуване на стопанската дейност на длъжника като действащо предприятие.
2. Държавите членки гарантират, че електронните тръжни платформи, посочени в параграф 1, се използват винаги когато стопанската дейност или активите на длъжника, които са предмет на опростено производство по ликвидация, се осребряват чрез търг.
3. Държавите членки могат да разширят използването на електронните тръжни системи, посочени в параграф 1, с продажбата на стопанската дейност или активите на длъжника, които са предмет на други видове производство по несъстоятелност, образувано на тяхна територия.
4. Държавите членки гарантират, че електронните тръжни платформи, посочени в параграф 1, са достъпни за всички физически и юридически лица с местожителство или място на регистрация на тяхна територия или на територията на друга държава членка. Достъпът до тръжната система може да зависи от електронната идентификация на ползвателя, като в този случай лицата с местожителство или място на регистрация в друга държава членка могат да използват своите национални схеми за електронна идентификация в съответствие с Регламент (ЕС) № 910/2014⁴¹.

Член 51

Взаимно свързване на електронните тръжни системи

⁴¹ Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73).

1. Комисията създава чрез актове за изпълнение система за взаимното свързване на националните електронни тръжни системи, посочени в член 50. Системата е съставена от национални електронни тръжни системи, свързани чрез европейския портал за електронно правосъдие, който служи за централен вход за електронен достъп в системата. Системата трябва да съдържа информация на всички официални езици на Съюза за всички тръжни процедури, обявени в националните електронни тръжни платформи, да дава възможност за търсене сред тези тръжни процедури и да предоставя хипервръзки към страниците на националните системи, където могат да бъдат подавани директно оферти.
2. Комисията определя чрез актове за изпълнение техническите спецификации и процедури, необходими за осигуряване на взаимното свързване на националните електронни тръжни системи на държавите членки, като определя:
 - а) техническата спецификация или спецификации, определящи методите за комуникация и обмен на информация чрез електронни средства въз основа на установената спецификация на интерфейса за системата за взаимно свързване на електронните тръжни системи;
 - б) техническите мерки, гарантиращи минималните стандарти за сигурност на информационните технологии за съобщаване и разпространение на информация в рамките на системата за взаимно свързване на електронните тръжни системи;
 - в) минималния набор от информация, до който се осигурява достъп чрез централната платформа;
 - г) минималните критерии за представянето на обявените тръжни процедури чрез европейския портал за електронно правосъдие;
 - д) минималните критерии за търсене на обявените тръжни процедури чрез европейския портал за електронно правосъдие;
 - е) минимални критерии за насочване на ползвателите към платформата на националната тръжна система на държавата членка, в която те могат да подават офертите си директно в обявените тръжни процедури;
 - ж) средствата и техническите условия за достъпност на услугите, предоставяни от системата за взаимно свързване;
 - з) използването на европейския уникален идентификатор, посочен в член 16, параграф 1 от Директива (ЕС) 2017/1132⁴²;
 - и) посочване на това кои лични данни могат да бъдат достъпни;
 - й) гаранции за защита на данните.

⁴² Член 16, параграф 1 от Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно някои аспекти на дружественото право.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 69, параграф 2, до [една година след крайния срок за транспониране].

Член 52

Разходи за създаване и взаимно свързване на електронните тържни системи

1. Създаването, поддръжката и бъдещото развитие на системата за взаимно свързване на електронните тържни системи, посочена в член 50, се финансират от общия бюджет на Съюза.
2. Всяка държава членка поема разходите за създаване и адаптиране на своите национални електронни тържни системи, за да ги направи оперативно съвместими с европейския портал за електронно правосъдие, както и разходите за управление, експлоатация и поддръжка на тези системи. Това не засяга възможностите за кандидатстване за безвъзмездни средства в подкрепа на тези дейности в рамките на финансовите програми на Съюза.

Член 53

Отговорности на Комисията във връзка с обработката на лични данни в системата за взаимно свързване на електронните тържни платформи

1. Комисията упражнява правомощията на администратор съгласно член 3, точка 8 от Регламент (ЕС) 2018/1725 съобразно съответните отговорности, определени в настоящия член.
2. Комисията определя необходимите политики и прилага нужните технически решения, за да изпълнява отговорностите си в рамките на функцията на администратор.
3. Комисията въвежда техническите мерки, необходими да се гарантира сигурността на личните данни при преноса им, по-конкретно поверителността и целостта им при предаването към и от европейския портал за електронно правосъдие.
4. По отношение на информацията от взаимно свързаните национални тържни системи в европейския портал за електронно правосъдие не се съхраняват лични данни, свързани със субектите на данни. Тези данни се съхраняват в националните тържни системи, управлявани от държавите членки или други органи.

Член 54

Продажба на активите чрез електронен търг

1. Държавите членки гарантират, че електронният търг на активи от масата на несъстоятелността в рамките на опростено производство по ликвидация се

обявява предварително и своевременно на електронната тръжна платформа, посочена в член [50](#).

2. Държавите членки гарантират, че компетентният орган или, когато е приложимо, синдикът информира чрез индивидуални уведомления всички известни кредитори относно предмета, часа и датата на електронния търг, както и относно изискванията за участие в него.
3. Държавите членки гарантират, че всяко заинтересовано лице, включително съществуващите акционери или директорът на длъжника, имат право да участват в електронния търг и да подават оферти.
4. Ако има оферти както за придобиването на стопанската дейност на длъжника като действащо предприятие, така и за отделните активи от масата на несъстоятелността, кредиторите решават коя от алтернативите предпочитат.

Член 55

Решение относно приключването на опростеното производство по ликвидация

1. Държавите членки гарантират, че след разпределянето на постъпленията от продажбата на стопанската дейност или активите на длъжника компетентният орган взема решение относно приключването на опростеното производство по ликвидация не по-късно от две седмици след приключване на разпределението на постъпленията.
2. Държавите членки гарантират, че решението относно приключването на опростеното производство по ликвидация включва посочване на срока за опрощаване на задълженията на длъжника предприемач или на тези учредители, собственици или членове на длъжника микропредприятие с неограничена отговорност, които са лично отговорни за задълженията на длъжника.

Глава 5

Опрощаване на задължения на предприемачи в рамките на опростено производство по ликвидация

Член 56

Достъп до опрощаване на задължения

Държавите членки гарантират, че при опростено производство по ликвидация на длъжниците предприемачи, както и на учредителите, собствениците или членовете на длъжник микропредприятие с неограничена отговорност, които са лично отговорни за дълговете на микропредприятието, се опрощават изцяло техните задължения в съответствие с дял III от Директива (ЕС) 2019/1023.

Третиране на личните гаранции, предоставени за дългове, свързани със стопанската дейност

Държавите членки гарантират, че когато е образувано производство по несъстоятелност или индивидуално изпълнително производство по отношение на личната гаранция, предоставена за нуждите на стопанската дейност на микропредприятие, което е длъжник в опростено производство по ликвидация, срещу гарант, който — в случай че съответното микропредприятие е юридическо лице — е учредител, собственик или член на това юридическо лице, или — в случай че съответното микропредприятие е предприемач — е член на семейството на този предприемач, производството по личната гаранция се координира или консолидира с опростеното производство по ликвидация.

Дял VII

КОМИТЕТ НА КРЕДИТОРИТЕ

Глава 1

Създаване и членове на комитета на кредиторите

Член 58

Създаване на комитета на кредиторите

1. Държавите членки гарантират, че комитет на кредиторите се създава само ако общото събрание на кредиторите вземе такова решение.
2. Чрез дерогация от параграф [1](#) държавите членки могат да предвидят, че преди образуването на производство по несъстоятелност комитетът на кредиторите може да бъде създаден от момента на подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност, когато един или повече кредитори подадат искане до съда за създаването на такъв комитет.

Държавите членки гарантират, че първото общо събрание на кредиторите взема решение относно продължаването и състава на комитета на кредиторите, създаден в съответствие с първа алинея.

3. Държавите членки могат да изключат в националното си право възможността за създаване на комитет на кредиторите в производства по несъстоятелност, когато общите разходи за участието на такъв комитет не са оправдани с оглед на слабата икономическа значимост на масата на несъстоятелността, малкия брой кредитори или обстоятелството, че длъжникът е микропредприятие.

Член 59

Назначаване на членовете на комитета на кредиторите

1. Държавите членки гарантират, че членовете на комитета на кредиторите се назначават или на общото събрание на кредиторите, или с решение на съда в срок от 30 дни от датата на образуване на производството, посочена в член 24, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕС) 2015/848.
2. Когато членовете на комитета на кредиторите се назначават на общото събрание на кредиторите, държавите членки гарантират, че съдът удостоверява назначаването в срок от 5 дни от датата на съобщаване на съда за назначаването.
3. Държавите членки гарантират, че назначените членове на комитета на кредиторите отразяват справедливо различните интереси на кредиторите или на групите от тях.
4. Държавите членки гарантират, че кредиторите, чиито вземания са били приети само временно, и трансграничните кредитори също имат право да бъдат назначени в комитета на кредиторите.
5. Държавите членки гарантират, че всяка заинтересована страна може да оспори пред съда назначаването на един или повече членове на комитета на кредиторите на основание, че назначаването не е било извършено в съответствие с приложимото право.

Член 60

Задължения на кредиторите като членове на комитета на кредиторите

1. Държавите членки гарантират, че членовете на комитета на кредиторите представляват единствено интересите на всички кредитори и действат независимо от синдика.

Чрез дерогация от предходната алинея държавите членки могат да запазят национални разпоредби, които позволяват създаването на повече от един комитет на кредиторите, представляващи различни групи кредитори в едно и също производство по несъстоятелност. В този случай членовете на комитета на кредиторите представляват единствено интересите на кредиторите, които са ги назначили.
2. Задълженията на комитета на кредиторите важат спрямо всички кредитори, които той представлява.

Член 61

Брой членове

Държавите членки гарантират, че броят на членовете на комитета на кредиторите е най-малко 3 и не надвишава 7.

Отстраняване на член и заместване

1. Държавите членки установяват правила, определящи както основанията за отстраняване и заместване на членове на комитета на кредиторите, така и свързаните с това процедури. Тези правила са съобразени и със ситуацията, при която членове на комитета на кредиторите подадат оставка или не са в състояние да изпълняват необходимите функции, като например в случай на тежко заболяване или смърт.
2. Основанията за отстраняване включват поне измамно поведение или груба небрежност, умишлено неправомерно поведение или нарушение на фидуциарни задължения по отношение на интересите на кредиторите.

Глава 2

Методи на работа и функция на комитета на кредиторите

Метод на работа на комитета на кредиторите

1. Държавите членки гарантират, че комитетът на кредиторите изготвя протокол за методите на работа в срок от 15 работни дни след назначаването на членовете. Ако комитетът на кредиторите не спази това задължение, съдът е оправомощен да изготви протокола от името на комитета на кредиторите в срок от 15 работни дни след изтичането на първия срок от 15 работни дни. На първото заседание на комитета на кредиторите неговите членове одобряват методите на работа с обикновено мнозинство от присъстващите членове.
2. Протоколът, посочен в параграф [1](#), разглежда поне следните въпроси:
 - а) право на присъствие и участие в заседанията на комитета на кредиторите;
 - б) право на гласуване и необходимия кворум;
 - в) конфликт на интереси;
 - г) поверителност на информацията.
3. Държавите членки гарантират, че протоколът, посочен в параграф [1](#), е на разположение на всички кредитори, на съда и на синдика.
4. Държавите членки гарантират, че на членовете на комитета на кредиторите се дава възможност да участват и гласуват лично или чрез електронни средства.
5. Държавите членки гарантират, че членовете на комитета на кредиторите могат да бъдат представлявани от страна, на която е предоставено пълномощно.

6. Комисията установява стандартен протокол чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 69, параграф 2.

Член 64

Функция, права, задължения и правомощия на комитета на кредиторите

1. Държавите членки гарантират, че функцията на комитета на кредиторите е да гарантира, че при провеждането на производството по несъстоятелност интересите на кредиторите са защитени и индивидуалните кредитори участват.

За тази цел държавите членки гарантират, че комитетът на кредиторите има поне следните права, задължения и правомощия:

- а) правото на изслушване на синдика по всяко време;
- б) правото на явяване и изслушване в производство по несъстоятелност;
- в) задължението за надзор над синдика, включително чрез консултации със синдика и информиране на синдика за желанията на кредиторите;
- г) правомощието да изисква съответната и необходима информация от длъжника, съда или синдика по всяко време през производството по несъстоятелност;
- д) задължението за предоставяне на информация на кредиторите, представлявани от комитета на кредиторите, и правото да получава информация от тези кредитори;
- е) правото да получи уведомление и с него да бъде проведена консултация по въпроси, към които кредиторите, представлявани от комитета на кредиторите, имат интерес, включително продажбата на активи извън обичайния ход на стопанската дейност;
- ж) правото да искат външни консултации по въпроси, по които кредиторите, представлявани от комитета на кредиторите, имат интерес.

2. Когато държавите членки оправомощават комитета на кредиторите да одобрява определени решения или правни действия, те ясно посочват въпросите, по които е необходимо такова одобрение.

Член 65

Разходи и възнаграждения

1. Държавите членки определят кой поема разходите, направени от комитета на кредиторите при изпълнението на неговите функции, посочени в член 64.
2. Когато разходите, посочени в параграф 1, се поемат от масата на несъстоятелността, държавите членки гарантират, че комитетът на кредиторите

води документация за тези разходи и съдът има правомощието да ограничи неоснователните и несъразмерни разходи.

3. Когато държавите членки позволяват на членовете на комитета на кредиторите да получават възнаграждение и това възнаграждение се поема от масата на несъстоятелността, те гарантират, че възнаграждението е съразмерно на изпълняваната от членовете функция и че комитетът на кредиторите води документация за възнагражденията.

Член 66

Отговорност

Членовете на комитета на кредиторите са освободени от индивидуална отговорност за действията си в качеството си на членове на комитета, освен ако са извършили груба небрежност или измама, умишлено нарушение или са нарушили фидуциарно задължение към кредиторите, които представляват.

Член 67

Обжалване

1. Когато държавите членки оправомощават комитета на кредиторите да одобрява определени решения или трансакции, те предвиждат също така право на обжалване на това одобрение.
2. Държавите членки гарантират, че процедурата по обжалване е ефикасна и бърза.

Дял VIII

МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ПРОЗРАЧНОСТТА НА НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В ОБЛАСТТА НА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТТА

Член 68

Основен информационен документ

1. Държавите членки предоставят в рамките на европейския портал за електронно правосъдие основен информационен документ относно някои елементи от националното законодателство относно производството по несъстоятелност.
2. Съдържанието на основния информационен документ, посочен в параграф [1](#), е точно, ясно и неподвеждащо и излага фактите балансирано и обективно. То е съгласувано с друга информация относно правото в областта на

несъстоятелността или фалита, предоставена в рамките на европейския портал за електронно правосъдие в съответствие с член 86 от Регламент (ЕС) 2015/848.

3. Основният информационен документ:

- а) се изготвя и представя на Комисията на един от официалните езици на Съюза до *[6 месеца след крайния срок за транспониране на настоящата директива]*;
- б) има максимална дължина пет страници хартия с формат А4, когато е отпечатан, като се използват букви с четлив размер;
- в) е написан на ясен, нетехнически и разбираем език.

4. Основният информационен документ съдържа следните раздели в следния ред:

- а) условията за образуването на производство по несъстоятелност;
- б) правилата относно предявяването, проверката и приемането на вземанията;
- в) правилата, уреждащи реда на вземанията на кредиторите и разпределението на постъпленията от осребряването на активите, произтичащо от производството по несъстоятелност;
- г) докладваната средна продължителност на производствата по несъстоятелност, посочена в член 29, параграф 1, буква б) от Директива (ЕС) 2019/1023⁴³.

5. Разделът, посочен в параграф 4, буква [а](#)), съдържа:

- а) списък на лицата, които могат да поискат образуване на производство по несъстоятелност;
- б) списък на условията, които задействат образуването на производство по несъстоятелност;
- в) къде и как може да бъде подадено искането за образуване на производство по несъстоятелност;
- г) как и кога длъжникът се уведомява за образуването на производство по несъстоятелност.

6. Разделът, посочен в параграф 4, буква [б](#)), съдържа:

- а) списък на лицата, които могат да предявят вземане;
- б) списък на условията за предявяване на вземане;

⁴³ Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132.

- в) срока за предявяване на вземане;
 - г) къде може да бъде намерен формулярът за предявяване на вземане, когато е приложимо;
 - д) как и къде да се предяви вземане;
 - е) как се проверява и удостоверява вземането.
7. Разделът, посочен в параграф 4, буква [в](#)), съдържа:
- а) кратко описание на начина, по който се подреждат правата и вземанията на кредиторите;
 - б) кратко описание на начина на разпределяне на постъпленията.
8. Държавите членки актуализират информацията, посочена в параграф 4, в срок от един месец след влизането в сила на съответните изменения в националното право. Основният информационен документ съдържа следната декларация: „Настоящият основен информационен документ е достоверен към [датата на предаване на информацията на Комисията или датата на актуализирането]“.
- Комисията осигурява превода на този основен информационен документ на английски, френски и немски език или, ако основният информационен документ е съставен на един от тези езици, на другите два от тях, и осигурява публичен достъп до него на европейския портал за електронно правосъдие в раздела за несъстоятелност/фалит за всяка държава членка.
9. На Комисията се предоставя правомощието да променя формата на основния информационен документ или да разширява или намалява обхвата на техническата информация, предоставяна в него, чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 69, параграф [2](#).

Дял IX

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 69

Комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по реструктуриране и несъстоятелност („Комитета“), посочен в член 30 от Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета. Посоченият комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 70

Преглед

До [5 години след крайния срок за транспониране на настоящата директива] Комисията представя на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет доклад за прилагането и въздействието на настоящата директива.

Член 71

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, не по-късно от [2 години от датата на влизане в сила]. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 72

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на [...] ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 73

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател
[...]

За Съвета
Председател
[...]